

Dzięk

Pomocza

10 Stron
Cena 10 gr

DRAZ WYDAWNICTWA:

DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDANSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMINSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — —REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70
(kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Delegaci armii polskiej na manewrach zagranicznych

W manewrach armii francuskiej bierze udział w charakterze przedstawiciela armii polskiej Inspektor Armii gen. Norwid-Neugebauer. Przed wyjazdem na teren manewrów, gen. Norwid-Neugebauer złożył w asyście towarzyszących mu oficerów polskich wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza w Paryżu, który to moment przedstawia nasze zdjęcie.

Serdeczne powitanie wojsk, wracających z manewrów, przez ludność stolicy

Zdjęcie przedstawia fragment z rozdawnictwa żołnierzom darów przez ludność stolicy.

W Genewie nikt nie zapisuje się do głosu

Genewa. Obecna sesja Ligi Narodów wykazuje ze strony delegatów biorących w niej udział, dużą rezerwę w stosunku do spraw, znajdujących się na porządku dziennym. Ujawniło się to w szczególności podczas dyskusji ogólnej nad działalnością Ligi Narodów. Przewodniczący Zgromadzenia Aga Khan nie mógł wyznaczyć na środę następnego plenarnego posiedzenia Zgromadzenia Ligi Nar-

dów, ponieważ po przemówieniu delegata chińskiego nikt nie zapisał się do głosu. Podobne nastroje panują i w komisjach. Wczoraj rano miało się odbyć pod przewodnictwem Politisa posiedzenie komisji prawnej i statutowej. Okazało się jednak, iż trzeba je odwołać, ponieważ nikt nie zapisał się do głosu. W kołach Ligi Narodów panuje jednak przekonanie, że dziś lub jutro nastąpi

pod tym względem zmiana po wystąpieniu przedstawicieli Anglii i Francji. Pewna rezerwa ze strony delegatów w początkach sesji Ligi Narodów była, jak twierdzą w kołach politycznych Ligi, zwykłym zjawiskiem w ciągu lat ubiegłych, ale nie przybrała nigdy tak ostrej formy jak w roku bieżącym.

Nowy dyrektor Funduszu Pracy
plk. Gnoiński objął urządowanie

Wczoraj o godz. 6,28 przyjechał z Krakowa plk. Gnoiński, b. wojewoda krakowski. Plk. Gnoiński, mianowany dyrektorem Funduszu Pracy, objął o godz. 12 urządowanie.

Awanse urzędnicze
wyjdą z dniem 1 stycznia

(Ch) Warszawa (tel. wł.) Jak się dowiadujemy, zgodnie z zapowiedzią prezesa Rady Ministrów przeprowadzone zostaną na 1 stycznia awanse urzędników w służbie państwowej. Awanse obejmą przede wszystkim wyższe grupy funkcyjnaruszy państwowych oraz tych urzędników, którzy po ostatnich zmianach zaliczeni zostali do niższej niż poprzednio zajmowanych kategorii.

Sensacyjne porwanie syna Stalina

Ryga. Z dobrze poinformowanych kół moskiewskich nadeszła tu sensacyjna wiadomość o porwaniu syna Stalina, 12-letniego Wasyla.

Porwania dokonać miano, gdy chłopiec wracał ze szkoły do mieszkania na Kremlu. Zmobilizowano natychmiast całą policję moskiewską i GPU. Rozpoczęto gorączkowe poszukiwania, nie dały one jednak żadnego wyniku. Sprawcy pozostali dotychczas niewykryci.

Porwanie syna Stalina jest pierwszym wypadkiem kidnapperstwa w Sowietach. Szczegóły zniknięcia syna dyktatora sowieckiego trzymane są w tajemnicy. Stalin, który dopiero został z Kaukazu, jest ogromnie przegniebiony żółtaczkiem syna.

Zwycięskie walki
oszczyty i przełęcze

P a r y ż. Korespondent Havasa na froncie Leon donosi, że powstańcy zdobyli w środę wieczorem główny szczyt masywu Los Celeros. Wczoraj rano wojska gen. Aranda obsadziły przełęcz Pajares i rozpoczęły marsz w kierunku przełęczy Los Ferros.

(PAT)

Dyktatura anarchistów w Gijon
Asturia zerwała stosunki z Walencją

Paryż. „Le Matin” donosi z Hendaye, iż nowy dyktator Gijon Balarmino Tomas po ogłoszeniu niezależności Asturii, utworzył dyktariat złożony z przewodców federacji anarchistycznej iberyjskiej. Nowy dyktariat wydał szereg dekretów, nakazujących uwięzienie sztabu armii północnej, wszystkich specjalistów wojskowych sowieckich, rozstrzelania zawodowych oficerów oraz

zerwanie stosunków z Walencją. Na skutek bombardowania Gijon przez eskadry powstańcze nowy dyktator Asturii wydać miał, jak twierdzi dziennik, polecenie przewiezienia wszystkich więźniów politycznych, nie wyłączając kobiet i dzieci oraz starców, na pokład starego statku, który ma być natychmiast zatopiony w razie ponownego bombardowania. (PAT).

sa donosi, że uchodźcy cywilni, pochodzący z Asturii, przechodzą codziennie w dużej liczbie na stronę powstańców. Komendant jednego z odcinków zmuszony był uruchomić specjalny autokar, aby przewozić uchodźców na tyły.

Wszyscy uchodźcy wyglądają nędznie, są mizerni i źle ubrani. Opowiadają oni, że wśród wojsk rządowych sytuacja pogarsza się. Daje się odczuwać brak benzyny, a porcje żywnościowe są wydzielane bardzo skąpo. (PAT).

Pociski przeciw czołgom

Paryż. „Ep. que” donosi z Hiszpanii, iż wojska powstańcze użyły na froncie pod Sagossą po raz pierwszy nowych pocisków fabrykacji niemieckiej. Pociski te wypełnione są masą terańtową i przeznaczone były do zwalczania tanków, przy wybuchu bowiem pociski wydzielały tyle energii cieplnej, że pancerne blachy czołgów ulegały natychmiastowemu stopieniu. (PAT).

Ucieczka załogi

z kontrtorpedowca hiszpańskiego w porcie angielskim

Londyn. Znajdujący się od dnia 1 września w doku portu Falmouth w Kornwalii w naprawie kontrtorpedowiec hiszpański „Jose Luiz Diaz” uszkodzony poważnie w czasie ataku floty gen. Franco w Gijon, w końcu sierpnia, otrzymał nowego dowódcę.

Zmiana na stanowisku kapitana wywołała silne protesty załogi, wobec czego nowy komendant statku oświadczył miał, że kto nie życzy sobie służyć pod jego rozkazami, może opuścić błąd. 60 ludzi, w tym

2 oficerów opuściło okręt i udao się na ląd. Zostali oni wszyscy zaarrestowani przez policję angielską i osadzeni chwilowo w schronisku marynarzy pod dozorem, aż nadejdą dalsze dyspozycje z Londynu, co z nimi uczynić. Odmawiają oni powrotu na okręt, twierdząc, że zostaliby w Hiszpanii wszyscy rozstrzelani. (PAT).

Autokary dla uchodźców

Salamanka. Korespondent agencji Hava-

Do prostu

Jestem z wami...

Na froncie nowozbudowanego gmachu 7-klasowej szkoły powszechnej w Sulejówku umieszczono napis:

Jestem z wami
Józef Piłsudski

Widnie ten napis na froncie szkoły w miejscowości ściśle związanej z bardzo ciężkimi chwilami w życiu Wskrzesa Polaka. Tu spędził kilka lat, gdy sam skazał się na osamotnienie. Tu analizował i sumował swe doświadczenia i doznania Pierwszego Naczelnika Państwa, tu przemyślał nad polską rzeczywistością i tu wazył w swym sumieniu decyzję, by tę rzeczywistość przełamać, bieg spraw publicznych skierować na inną zupełnie drogę: drogę, wiodącą do czynu i siły, wielkości i potęgi.

Dziś w tym samym Sulejówku wznosi się gmach szkolny, znajduje się uczelnia imienia Józefa Piłsudskiego, a każde dziecko, przestępując próg tego gmachu, czyni to w przeświadczeniu, że — jak głosi napis na froncie — jest z dziećmi szkolną Ten, który tak umiał dzieci, takie miał zrozumienie dla duszy dziecięcej, tak się zawsze radował widokiem najmłodszego pokolenia, tak cudnie umiał dzieciom opowiadać baśnie i tak wielkie przywiązywał nadzieje do tych, którzy przyjdą i w swe ręce kiedyś ujmą losy Odrodzonej Polski.

To „Jestem z wami“, widniejące na froncie szkoły w Sulejówku, jest jednak więcej niż wzruszającym napisem, więcej, niż aktem hołdu dla mieszkańca dworku sulejowskiego.

Jest — zawołaniem programowym, jest — hasłem ideologicznym, które — acz niewidoczne — przenikać winno wszystkie gmachy szkół w Polsce.

Szeroką falą popłynęła dyskusja, jaka ma być szkoła w Polsce, jakim duchem ma promieniować na najmłodsze pokolenie, jakie cele i ideały ma młodzieży ukazywać.

Dyskusja zgoda zbudna, jeśli uprzytomnimy sobie żywot Józefa Piłsudskiego, Jego dzieło i osiągnięcia, Jego duchowe walory i moc charakteru, Jego niezmożoną pracę od zarania młodości do chwili zgonu, Jego bezinteresowność i ofiarność, Jego głęboką dobroć i szlachetność, Jego ducha czynu i odwagi.

WSKAZYWAĆ NAJMLODSZEMU POKOLENIU TAKI PRZYKŁAD, UCZYNIĆ GO IDEALEM, DO KTÓREGO KAŻDY ZMIERZAĆ WINIEN — JAKIŻ BYĆ MOŻE PIĘKNIEJSZY I GODNIEJSZY CEL, PRZYŚWIECAJĄCY WYCHOWANIU MŁODZIEŻY SZKOLNEJ?

Józef Piłsudski „jest z nami“. Co w Nim doczesne, spoczywa snem wiecznym w krypcie Wawelu. Co w Nim z ducha i wielkości — żywie i stanowi światłany, niedościgniony przykład.

Duch Jego niech więc patronuje młodemu pokoleniu. Na Jego życiorysie niech się dziećmi polskie uczą miłości Ojczyzny, czystości charakteru, woli czynu, poświęcenia dla Sprawy, gotowości do ofiar, bezinteresowności i wiary w zwycięstwo.

Zawaliła się trybuna z 7000 osób

Kolonia. W dniu wczorajszym w czasie defilady oddziałów polowych, odbieranej przez gen. Fritscha, zawaliła się trybuna, na której znajdowało się 7000 osób. Według dotychczas otrzymanych wiadomości, kilka tysięcy osób jest rannych. (PAT).

Zwycięstwo tenisisty niemieckiego nad pierwszą rakieta świata

Nowy Jork. W Chicago rozegrano w środę szereg tenisowych meczów pokazowych, w których brali udział triumfatorzy niedawno zakończonych międzynarodowych mistrzostw St. Zjedn.

Na zawodach tych Niemiec Henkel uzyskał sensacyjne zwycięstwo nad pierwszą rakieta świata Amerykaninem Budge w dwóch setach 6:4, 10:8.

Uwięzieni Polacy ze Śląska Opolskiego oskarżeni o zdradę stanu?**Polakom z Niemiec nie wolno wyjeżdżać do Polski**

Opolskie „Nowiny Codzienne“ donoszą: Opolska tajna policja oddała sprawę aresztowanych młodych Polaków ze Śląska Opolskiego sądowi w poniedziałek dnia 14 bm. Prokuratura opolska potwierdza tę wiadomość, zaznaczając, że sprawa została przekazana do „Volksgerichtshof“ w Berlinie. Jak wiadomo „Volksgerichtshof“ jest trybu-

nałem ludowym, stworzonym dla sądenia spraw zdrady stanu.

Związek Polaków w Niemczech zajął się już obroną uwięzionych Polaków, dotychczas jednak akt oskarżenia nie został jeszcze przygotowany.

Berlin. W ostatnich dniach prasa polska w Niemczech zanotowała następujące fakty

utrudniania życia ludności polskiej przez rozmaite czynniki lokalne.

Doroczny dzień sportu polskiego w Zakrzewie mógł się wprawdzie odbyć, jednakże z udzieleniem zezwolenia zwlekano aż do wigilii tego dnia i to po uporczywych wysiłkach naczelnej organizacji polskiej. Wobec tego uniemożliwiono przeprowadzenie odpowiedniej propagandy i ściągnięcia do Zakrzewa tak wielkiej liczby uczestników, jak należało oczekiwać w normalnych warunkach. Dodać należy, że władze zakazały zwykłego przemarszu uczestników święta.

Polakowi Gliszewskiemu z Butrym z niewiadomych powodów odmówiono paszportu na wyjazd do Torunia do brata. Dotychczas paszporty były w tych wypadkach wydawane na poczekaniu.

Polakowi Danielkowi z Zakrzewa, inwazyjnie, odmówiono zapomogi dla pięciorga dzieci w wieku poniżej 15 lat.

Nowe bezprawie policji gdańskiej Po listonoszach władze gdańskie pociągają do odpowiedzialności czytelników

Policja gdańska zaprzestała na skutek interwencji Komisarza Generalnego R. P. min. Chodackiego przytrzymywanie listonoszów polskich. Ustaly też konfiskaty dzienników polskich. Natomiast policja pociąga do odpowiedzialności karnej prenumeratorów zawieszonych na terenie W. M. Gdańska pism polskich,

zwłaszcza Polaków, których nazwiska do wiedziała się z okazji przytrzymywania listonoszów polskich.

Postępowanie to jest zupełnym bezprawiem, ponieważ nawet ostatnie dekrety senatu gdańskiego przewidują ukaranie tylko kolportera, a nie czytelnika zawieszonych pism.

Rozpaczliwy opór Chińczyków w wielkiej bitwie w Chinach północnych

Pekin. W wielkiej bitwie, jaką rozegrała się w ostatnich dniach w Chinach północnych tylnie straż chińskie, liczące około 100.000 żołnierzy, walczyły z niebywałą zacietością, musiały jednak ulec wobec tech-

nicznej przewagi Japończyków, rozporządzaających wielką ilością tanków, ciężką artylerią i licznymi eskadrami samolotów. Według Reutera całe kompanie żołnierzy chińskich były kompletnie zniszczone, nie uste-

powwały jednak ze swych pozycji. Japończycy twierdzą, iż na jednym tylko małym odcinku znaleziono przeszło tysiąc zabitych.

Pekin. Mimo gwałtownego oporu, jaki stawiają Chińczycy, wojska japońskie kontynuują bez przerwy swą ofensywę w kierunku linii kolejowej Pekin-Hankou i obecnie znajdują się już na zachodnim brzegu rzeki Czuma, wąskiej lecz głębokiej i o wartkim prądzie. Wojska te w nocy, w świetle księżycy wystawione są na morderczy ogień oddziałów chińskich, rozmieszczonych na przeciwległym brzegu w sile przekraczających jedną dywizję. Według ostatnich doniesień, dwa pułki japońskie zdołały przeprawić się przez rzekę i czynią przygotowania celem umożliwienia transportu dalszych sił japońskich koleją.

Trzy wielkie loty grupowe eskadr francuskich**do Madaskaru, Indochin i Afryki**

Paryż. W ramach przeszkolenia lotnictwa wojskowego minister lotnictwa Cot postanowił, iż trzy eskadry odbędą wspólne manewry oraz loty okrężne: pierwsza dywizja lotnicza z Francji do Madaskaru, druga z Francji do Indochin i trzecia z Francji

do Afryki podzwrotnikowej. Odlot nastąpi z lotniska w Istres w drugiej połowie października. Powrót wszystkich trzech eskadr winien nastąpić tego samego dnia na lotnisku Le Bourget z przelotem nad Paryżem. (PAT).

Ciężkie zadanie policji francuskiej

Paryż. Dochodzenia w sprawie bomb, rzuconych na siedzibę związku przemysłowców francuskich w Paryżu, prowadzone są w kilku kierunkach. Władze policyjne, idąc po jednym śladzie, który prowadzi na południe, aresztowały w okolicach Tuluzy anarchistę włoskiego Angeli Tamburini, który został sprowadzony do Tuluzy i poddany długotrwałemu przesłuchiwaniu. Wyniki tego przesłuchania trzymane są w tajemnicy.

Drugi ślad po którym posuwa się dochodzenie, prowadzi z Paryża na północ ku okolicom Lille i Brukseli. Z informacji, krążących po Paryżu, wnioskować można, że władze policyjne francuskie nawiązały bardzo ścisły kontakt z policją brukselską, która przeprowadziła w Brukseli kilka rewizyj. Rewizje te jednak miały nie dać żadnego większego wyniku.

Trzeci ślad prowadzić ma w okolice Lille, gdzie — jak donosi jeden z dzienników miejscowych — władze policyjne poszukują energicznie anarchisty hiszpańskiego o nazwisku Dominik Emperor Mariano, pochodzącego z Barcelony i znanego policji z wybitnej działalności anarchistycznej. Maria-

no, który był podejrzany o branie udziału w kilku poprzednich zamachach bombowych, uchodzić ma obecnie za tym bardziej podejrzanego, że w dniu wybuchu bomb w Paryżu znikł bez śladu z Lille.

Badania rzeczoznawców pirotechnicznych na miejscu wybuchu, które budziły nadzieje, że doprowadzą do wykrycia odłamków bomby, zawiodły. Obecnie — jak twierdzi jeden z dzienników — znaleziono nie odłamek bomby, lecz odłamek kaloryfera. (PAT).

Tajna organizacja „Cagoulardów“ wykryta w Paryżu

Paryż. Śledztwo prowadzone w sprawie ostatnich zamachów petardowych doprowadziło wczoraj do wykrycia tajnej organizacji, której członkowie, znani pod nazwą „Cagoulards“, byli zorganizowani na sposób prawie wojskowy. Znalaziono przy tym znaczną ilość rozmaitej broni, a m. in. karabiny maszynowe oraz duże zapasy amunicji. M. in. wykryto 17 skrzyń, zawierających łącznie po 20 granatów. Członkowie organizacji

Gen. Feng-yu-siang na czele wojsk chińskich pod Szanghajem

Tokio. Według informacji ze źródeł japońskich, dowództwo nad wszystkimi wojskami chińskimi na froncie szanghajskim, liczącymi około 300.000 żołnierzy, objął gen. Feng-yu-siang, wiceprezydent najwyższej rady wojennej.

Straty chińskie na odcinku szanghajskim od 13 września przewyższają 50 tysięcy zabitych i rannych.

Czang-ka-i-szek wycofał rzekomo silne oddziały wojska z frontu północnego, sprowadzając je do Szanghaju. (PAT).

należą przeważnie do skrajnych ugrupowań pravicowych.

Wykrycie tej afery nie ma żadnego związku z wybuchami na ulicach Presbour i Boissiere. Niedyskrecje popełnione w czasie śledztwa zmusiły władze do przyspieszenia dochodzeń, w rezultacie których dokonano wczoraj już szeregu aresztowań. (Pat).

Dzisiaj zwłoki Masaryka spoczną na zamku praskim

Praga. Zapowiedziane na wczoraj przewiezienie zwłok prezydenta Tomasza Masaryka z zamku Lany na zamek prański zostało odłożone i odbędzie się w piątek po południu.

Obawy o jacht „Krzysztof Arciszewski“

W Gdyni rozeszły się alarmujące pogłoski, że podczas ostatniej burzy na Bałtyku jacht lwowski A. Z. M. „Krzysztof Arciszewski“, który przed kilkoma dniami opuścił Gdynię, rozbił się o skały na wybrzeżu szwedzkim. Losy załogi, składającej się z 16 osób, nie są znane.

Wiadomość tę podajemy z obowiązku dziennikarskiego nie przesadzając jej ścisłości.

Rozkaz topienia łodzi podwodnych otrzymały już angielskie i francuskie okręty wojenne

Berlin. „Voelkischer Beobachter“ donosi z Londynu, powołując się na źródła autorytatywne, iż dowódce angielskich i francuskich okrętów wojennych na morzu Śródziemnym otrzymali już rozkaz otwierania ognia i topienia każdej łodzi podwodnej, która napadła na statek handlowy jakiegokolwiek narodowości poza hiszpańską.

Paryż. Koła polityczne i prasa z ogromnym zainteresowaniem śledzą wszystkie przygotowania, podjęte do wykonania uchwali w Nyon. Główna kwatery dowódcy

floty francuskiej, która będzie brać udział w wykonywaniu kontroli, wyznaczona została w porcie Oran na wybrzeżu afrykańskim. Wiceadmirał Esteva, który został mianowany dowódcą okrętów, przeznaczonych do tej służby strażniczej, udał się już do Oranu na pokładzie hydroplanu i przybył tam wczoraj, oczekując na przybycie tamże admirała angielskiego Sir Dudleya Pound, który ma dowodzić flotą angielską, przeznaczoną do tegoż celu. Obaj admirałowie mają odbyć w Oranie konferencję —

czasie której ustalić mają cały program funkcjonowania kontroli morskiej.

Jak donosi prasa, w najbliższym czasie przybyć ma do Oranu krążownik „Algerie“, który ma się stać okrętem admirałskim admirała Esteva. W portach francuskich dywizyjony torpedowców i kontrtorpedowców, które otrzymały rozkaz przygotowania się do drogi na morze Śródziemne i do wzięcia udziału w służbie patrolowej, czynią ostatnie przygotowania do odjazdu, aprowizując — czas dłuższy. (PAT)

Prawa polskie w Gdańsku muszą być uszanowane

Mnożą się fakty bezprawia wobec ludności polskiej na terenie wolnego miasta Gdańska.

Obłudna polityka germanizacyjna, stosowana w stosunku do dzieci polskich, nie ustaje. Ostatnio przybiera formę wręcz brutalną: policja przmusowała do wprowadzenia dzieci do szkół niemieckich... Więc już nie tylko szikano polskie szkoły, a pospolite „duszolapstwo“, uprawiane przy pomocy organów policyjnych! Dziecko, maszerujące do szkoły w asyście policyjnej — to niesamowite wręcz widowisko...

Wiceprezydent senatu gdańskiego p. Hut zrzuca odpowiedzialność za takie, urągające najprymitywniejszym pojęciom o cywilizacji, na „podwładnych“, dopuszczających się „samowoli w nieobecności najwyższych czynników gdańskich“ — taką bowiem odpowiedź dał wiceprezydent Hut Komisarzowi Generalnemu Rzpłitej na tegoż interwencję. Taka jednak interpretacja właśnie bardzo źle świadczy o dyscyplinie i zrozumieniu gdańskich zadań przez „władne organy“ gdańskiego senatu... Trudno sobie bowiem wyobrazić, aby właśnie organy... podwładne pozwalać sobie mogły na stałą, chroniczną samowolę wbrew intencjom górnych sfer władzy... Co innego bowiem jakiś sporadyczny wypadek nad użycia, a co innego systematyczna samowola...

Równocześnie jednak z tym bezprawiem w dziedzinie szkolnictwa, jesteśmy ostatnio świadkami już nie tylko, a jawnego naruszenia umów polsko-gdańskich. Oto policja gdańska uzurpuje sobie prawo wmieszania się w urzędowanie... polskiego urzędu pocztowego w Gdańsku. Dokonuje ona rewizyj przesyłek, roznoszonych przez polskich listonoszów, by po prostu zabierać tym listonoszom takie przesyłki, które wydają się władzom wolnego miasta nieodpowiednie... Dotyczy to przeważnie pism polskich różnego kierunku i zabarwienia, o ile w nich znajdują się niemiłe dla senatu gdańskiego wiadomości lub zapłatywania.

Oczywiście jest to postępowanie absolutnie bezprawne. Umowa warszawska z r. 1921 (zawierająca przepisy wykonawcze do paryskiej konwencji z r. 1920) wyrażnie w art. 154 stwierdza: „Przesyłki pocztowe i telegraficzne, przesyłane bezpośrednio przez polskie urzędy pocztowe i telegraficzne na obszarze m. m. Gdańska, nie podlegają ani władze gdańskiej“. Równie wyraźnie jest rola i zakres działania polskich funkcjonariuszy państwowych — a więc i listonoszów polskiego urzędu pocztowego — określona w umowie pocztowo-gdańskiej z r. 1922, której art. 4 brzmi: „Polacy urzędnicy na terenie wolnego miasta w wypełnianiu swych funkcji i obowiązków służbowych przełożonych i w żadnym wypadku nie podlegają władzom gdańskim“.

Zjawisko zatem, że gdański policjant przystępuje do polskiego listonosza, rewiduje jego torbę i konfiskuje pewne przesyłki, — jest nie tylko bezprawiem, ale występem, obniżeniem obowiązujących obie strony umów — czyni działalność poczty polskiej fikcyjną, gdyż uzależnia ją od widzimisię „podwładnych“ czy też i wyższych organów władz gdańskich.

Stoimy więc wobec całego szeregu faktów, świadczących wyraźnie o tym, że władze gdańskie wkraczają na pochyłą drogę zdradzień, bezprawia, igrania wprost z ogniem...

Czyżby sobie „najwyższe czynniki gdańskie“ — by użył wiceprez. Huta — nie zdawały sprawy, że puszczając „podwładne organy“ na bystre fale samowoli i szikano, policyjnej asysty dla dzieci polskich w przymusowym ich doprowadzaniu do niemieckich szkół, policyjnych rewizyj przesyłek, roznoszonych przez polskich listonoszów do ludności polskiej — stwarzają stan rzeczy, który może mieć wcale poważne następstwa?

Bo przecież Gdańsk zdaje sobie chyba już sprawę z tego, że cała jego egzystencja i przyszłość zależna jest od wielkiego zaplecza, jakie dlań stanowi 34-milionowa Polska, że najżywniejsze

Z kraju „czerwonego cara“

Po prowodyrach kolej na szeregowych

Represje przedwyborcze na prowincji — Zniwo śmierci — Oskarżenia o sabotaż rolny na Ukrainie — Ruchy odśrodkowe wzmagają się

Od pewnego czasu na łamach pism sowieckich coraz częściej ukazują się sprawozdania z procesów politycznych przeciwko funkcjonariuszom partyjnym oraz urzędnikom państwowym, stojącym na czele rejonowej administracji. Procesy te odbywają się jednocześnie w okręgu leningradzkim oraz w obwodzie moskiewskim, w kraju uralskim i na Białej Rusi, na Syberii i na Ukrainie na Kaukazie i w Turkestanie — jednym słowem prawie we wszystkich republikach związkowych. Po trzech głośnych procesach przewodców opozycji lewicowej, czyli t. zw. trockistów, po rozstrzelaniu ostatniej grupy opozycjonistów wojskowych z marszałkiem Tuchaczewskim na czele, rząd sowiecki przystąpił do oczyszczania terenu prowincjonalnego od żywiołów opozycyjnych. Wobec zbliżających się wyborów, które mają się odbyć w listopadzie r. b. na podstawie już nowej konstytucji Stalin i jego otoczenie obawia się, iż opozycja bądź to lewicowa bądź też prawicowa, lub też nacjonalistyczna wykorzysta te wybory do nowego ciała ustawodawczego t. zw. Rady Najwyższej, na

zywanej po rosyjsku „Wierchownyj Sowiet“.

Szef GPU przy pracy

Toteż generalny komisarz bezpieczeństwa Jeżow, który pełni obecnie funkcje szefa dawniejszego GPU zastosował wobec opornych opozycjonistów w prowincjonalnych organizacjach partyjnych niesłychanie ostre represje. Wybory bowiem prowincjonalne organizacje partii komunistycznej i dlatego też cały ciężar represji spadł na te organizacje. Dokonano więc licznych aresztowań zarówno w Rosji centralnej, jak i w republikach narodowościowych. Liczne procesy polityczne przeciwko prowincjonalnym działaczom komunistycznym, o skarżonym o opozycję przekroczyła już 20, a kilkanaście procesów wszczęto w ostatnich dniach.

O przebiegu ukończonych już procesów można sobie wytworzyć wprawdzie niepełny lecz charakterystyczny obraz napięcia politycznego i walk wewnętrznych w

partii komunistycznej. Otóż w obwodzie leningradzkim skazano ogółem w ciągu ostatnich dwóch miesięcy przeszło 40 opozycjonistów na karę śmierci.

Na Ukrainie liczba skazanych na karę śmierci już wynosi dwadzieścia cztery. Wśród skazanych znajdują się dawni sekretarze rejonowych organizacji partyjnych i kierownicy kolektywów rolnych oraz wyżsi urzędnicy wydziałów rolniczych, których obowiążeniem jest przestrzeganie, aby uchwalone w Moskwie plany produkcji rolnej były ściśle wykonywane.

Celem akcji represyjnej — wytepienie opozycjonistów

W większości wypadków oskarżenie za rzucenie obwinionym, iż uprawiali sabotaż rolny, służyło zmniejszeniu obszar zasiewów, przeszkadzaniu dostarczaniu paliwa dla traktorów lub też przesładowaniu tych nielicznych rolników, którzy stosowali t. zw. metody stachanowskie w produkcji rolnej.

Na Ukrainie, w Humanu oskarżono sekretarza rejonowej organizacji komunistycznej o utworzenie tajnej grupy kontrrewolucyjnej, która poza sabotażem rolnym organizowała szereg zamachów terrorystycznych przeciwko zwolennikom Stalina, w ten sposób procesy polityczne toczą się obecnie w Sowietach oprócz bezpośredniego celu — wytepienia opozycjonistów — mają jeszcze wykazać, iż nieopowiadania go spójnicze powołane zostały szkodnictwem i sabotażem i że Stalin nie ponosi odpowiedzialności za nędzę chłopów pracujących w kolektywach rolnych.

Po prowodyrach kolej na szeregowych

Walka z opozycją jest najbardziej istotną cechą obecnej sytuacji wewnętrznej w Sowietach. Po wyniszczeniu prowodyrów opozycyjnych Stalin przystąpił do wyniszczenia szeregowych, członków ugrupowań opozycyjnych. Poskromienie opozycji w Sowietach niewątpliwie może się udać Stalinowi posiadającemu w swoich rękach potężny aparat ludowy GPU. Tym niemniej masowe procesy polityczne oraz liczne wyroki śmierci odzwierciedlają w niebываły wprost sposób chaos wewnętrzny i postępujący proces rozkładu komunizmu w Rosji. Symptomatycznym jest, że obok procesów przeciwko opozycjonistom lewicowym lub prawicowym, w sądach sowieckich zapadają coraz częściej wyroki śmierci na wybitnych przedstawicieli opozycji separatystycznej w republikach narodowościowych. Świadczy to o pogłębieniu rozkładu wewnętrznego państwa sowieckiego a przede wszystkim reżimu stalinowskiego podważanego nie tylko przez opozycjonistów lewicowych lub prawicowych lecz również przez wzmagające się ruchy odśrodkowe na Białej Rusi, Ukrainie, w krajach kaukaskich i w Turkestanie.

ZAKŁADY OGRODNICZE B. HOZAKOWSKI

polecają najwyższe gatunki cebulek kwiatowych

Hiacyncy, Narcyzy, Krokusy, Tulipany

po cenach hurtowych. Na żądanie wysyła się prospekty i cenniki bezpłatnie.

Toruń, Mostowa 28 — skrzynka pocztowa nr. 1.

6224

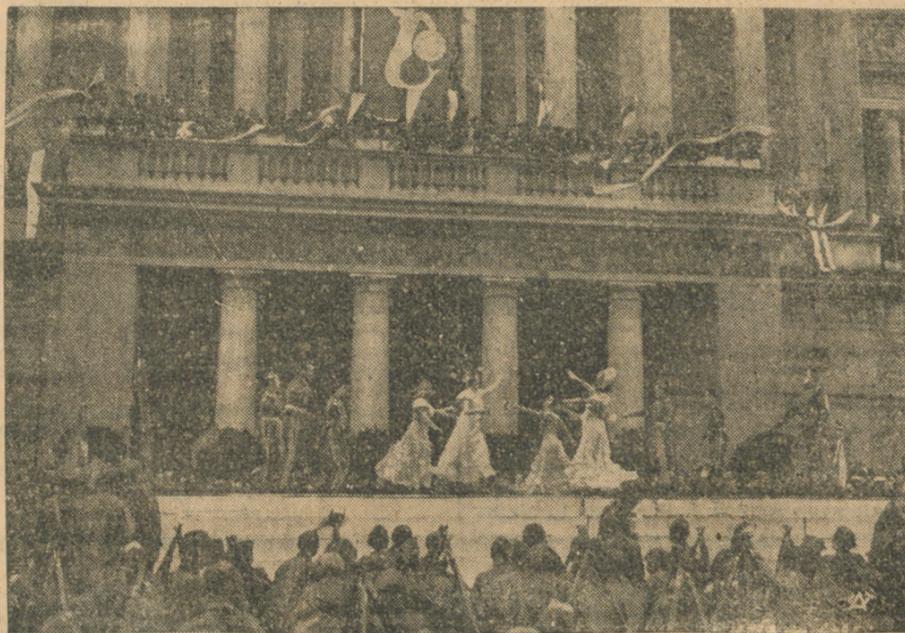
W całym kraju entuzjastyczne powitania wojska

Wszędzie tłumy przyjmują żołnierzy okrzykami i kwiatami

Ze wszystkich stron kraju nadchodzą informacje o uroczystościach, zwiąanych z powitaniem wracających z manewrów pułków. Społeczeństwo wszędzie entuzjastycznie manifestuje serdecznie uczucia, żywnie dla polskiej armii. Ludność miast tłumnie wylega na ulice, witając wracających żołnierzy okrzykami oraz rzucaniem kwiatów.

Przedstawiciele społeczeństwa tradycyjnym zwyczajem wręczają dowódcom wojsk chleb i sól, wygłaszając okolicznościowe przemówienia. Uroczystości kończą się defiladą.

Ostatnią uroczystością witano wracające do garnizonów pułki w Częstochowie, Mołodecznie, Samborze, Wilnie, Nowej Wilejce, Krakowie i Katowicach.

Zdjęcie przedstawia rzut oka na zaimprovizowaną scenę przed Teatrem Wielkim, na której odbyły się przeznaczone dla wojska efektowne popisy muzyczno-wokalne.

Związek Młodej Polski na terenie młodzieży akademickiej

Ulotki o Przełomie Narodowym

Warszawa. — Na wyższych uczelniach stolicy pojawili się członkowie Związku Młodej Polski, (organizacji młodego pokolenia, powołanej do życia przez pułk. Kocą), z opaskami na rękach, rozdając ulotki. Ulotki te podkreślają, czym będzie dla Polski głoszone przez Związek Młodej Polski — Przełom Narodowy.

Ważnym elementem jest postulat, aby w Polsce, rozciągając się od granic, w sposób samowoli i bezprawia. I posiadać drogę, wiodącą do praworządności i poszanowania dla obowiązujących obie strony umów.

gospodarcze interesy zarówno wolnego miasta, jak i portu są całkowicie uzależnione od normalizacji stosunków z Polską.

I czyżby w Gdańsku sądzono, że tę — przede wszystkim dla wolnego miasta niezbędną — normalizację stosunków popiera się i utwierdza przez szikany i akty samowoli?

Polska jest zbyt silnym organizmem państwowym i zbyt poważną rolę odgrywa w tym rejonie Europy, w którym mieści się również i wolne miasto, aby

na niej cokolwiek wymusić można było metodą samowoli i bezprawia. I posiadać drogę, wiodącą do praworządności i poszanowania dla obowiązujących obie strony umów.

Im prędzej to „najwyższe czynniki gdańskie“ zrozumieją, a zrozumiały grażekonia swoje „podwładne organy“ — tym prędzej też skończy się wręcz samobójcza polityka, stosowana obecnie. Bo że jest niczym innym, jak samobójczą — nie ulega chyba wątpliwości.

Ogólnopolski zjazd Peowiaków w Wilnie

W dniu 14-tym września br. odbyło się w Warszawie przesiedzenie zarządu głównego Związku Peowiaków z udziałem wszystkich prezesów okręgów Związku.

Na posiedzeniu tym między innymi uchwalono zwołać na dzień 11 listopada r. b. do Wilna pierwszy Ogólnopolski Zjazd Peowiaków.

Śledztwo w sprawie strajku chłopskiego

Jarosław. Śledztwo w sprawie strajku chłopskiego prowadzi w szybkim tempie bawiący w Jarosławiu prokurator Sądu Okręgowego w Przemyślu — Kruczkowski. Codziennie przesłuchiwanym jest po kilkanaście osób.

Gruszka i Chmiel pozostaną w areszcie

Aresztowani w związku ze strajkiem chłopskim, prezes Zarządu Okręgowego Stron Ludowych na Małopolskę, Bruno Gruszka wniósł zażalenie przeciwko tymczasowemu aresztowaniu, które zostało odrzucone.

Podobne zażalenie wniósł również jeden z czołowych działaczy, dr. Chmiel. Aresztowany po strajku chłopskim w Tarnowie. Sąd Okręgowy zażalenie to odrzucił, wobec czego dr. Chmiel pozostaje nadal w areszcie śledczym.

Spalamy coraz więcej papierosów

W ciągu lipca br. sprzedano na terenie całej Polski 677 milionów papierosów, a więc o 22 milj. sztuk więcej, niż w czerwcu i o 117 milj. sztuk więcej, niż w lipcu r. ub.

Makler a kupiec

Zadowolony jestem, że mój artykuł p. t. „makler pośrednik, czy makler urzędnik” wywołał oddźwięk w prasie. Jestem szczególnie zobowiązany autorowi „z kół handlu zbożowego” za to, że swoim artykułem „o zakres kompetencji maklerów giełdowych” daje mi sposobność dalszej na ten temat dyskusji. Z drugiej strony jestem w dość trudnym położeniu, gdyż autor stwierdza pewne okoliczności, nie podając, na czym to stwierdzenie opiera, lub wygłasza poglądy — niestety — niezgodne z rzeczywistością.

Pierwsze: nie mogę podzielić zdania autora, że sprawa zadań maklerów była już niejednokrotnie poruszana, gdyż w prasie na ten temat dotychczas przeczytałem dwa artykuły, więc wnoszę, że sprawa ta w szeroko kołach gospodarczych nie jest jeszcze omówiona. Jeśli się mylę, proszę o podanie odnośnych dzienników, czy prasy fachowej.

Drugie: moje oświetlenie nie jest jednostronne, gdyż obejmuje całość zagadnienia, a także i kwestię tajemnicy kupieckiej, a więc jest nie tylko bardzo jednostronne, ale do tego ciasne, bo zagadnienia maklera nie wyczerpuje tylko sprawa tajemnicy handlowej. Zresztą w autora twierdzeniu nie ma się pośrodku zarzut, że makler jest człowiekiem niemoralnym, dla którego przy sięganiu nie posiada wartości: **Zalozenie tak śmiałe, że samo w sobie niemoralne.**

Trzecie: twierdzi autor, że nigdzie poza Polską makler nie pełni jednocześnie dwu funkcji, tj. pośrednika giełdowego i notariusza giełdowego. Twierdzenie to mija się z rzeczywistością. Ze się autor myli, pozwolił sobie tylko powołać się na takie prace naukowe: Dr. H. Göppert: — Börsenrecht — (profesor uniwersytetu w Bonn), Alfred Schütze: — Börse und die Börsengeschäfte, Nussbaum: — Die Börsengeschäfte, Vercaemer: — Etude historique et critique sur le jeu de Bourse et de Marchés à terme, Bloch: — La réforme de Bourses de marchandises en France. — W każdym z tych dzieł znajdzie autor określenie nie tylko pojęcia maklera, ale i jego zakresu działania. **Wszędzie na giełdach w tych rozprawach wymienionych, a poza tym i na giełdzie wiedeńskiej makler jest pośrednikiem giełdowym i osobą, sporządzającą karty umowy. Nigdzie, nie wyłączając i Polski, makler nie jest notariuszem giełdowym. Takiej instytucji nie ma ustawodawstwo na całym świecie. Uważam, wbrew twierdzeniu autora, że**

Nowy prezes Zw. Uzdrawisk

Nowym prezesem Zw. Uzdrawisk został sen. St. Krałowski z Horyńca-Zdroju, który przyjmując wybór zapowiedział energiczną akcję w kierunku podniesienia stanu polskich uzdrawisk.

Telegramy w kilku wierszach

Z kraju

— Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu, Stefan Sieradzki, przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Lublina. Na zwisko następcy dyr. Sieradzkiego nie jest jeszcze znane.

— W zakładach Karolewskiej Manufaktur w Łodzi wybuchł strajk okupacyjny, który objął około 900 robotników. Podjęte już rokowania dają nadzieję rychłego zlikwidowania strajku.

— Starosta grodzki w Białymstoku ustraszony nową partią rzeźników żydowskich 3-miesięcznym aresztem i grzywnami pieniężnymi za uprawianie potajemnego uhoju rytualnego.

— W pow. jarosławskim został zamordowany uderzeniami siekiery w czasie przechodzenia przez las Pelc Andrzej z Kidałowic. Pelc, przewieziony do szpitala w Jarosławiu, zmarł.

— W dniu 11 listopada odbędzie się w Wilnie ogólnopolski zjazd Peowików. Spodziewany jest przyjazd około 10 tysięcy osób.

— W komendzie głównej policji śląskiej złożony wizyte bawiący na Śląsku delegacji policji estońskiej. Goście zaznajomiłi się z głównymi działami służby policji.

Z zagranicy

— Pod Straengnaes w Szwecji spadł samolot wojskowy. Załoga złożona z 2 ludzi poniosła śmierć.

— Pułkownik de la Rocque melduje duży przyrost członków swojej partii, który wyniósł w miesiącu sierpniu 25.600 ludzi.

— Wielkie manewry jesienne floty sowieckiej oraz wojsk lądowych odbywają się w okręgu wojskowym leningradzkim. W manewrach lądowych biorą udział wszystkie jednostki wojskowe okręgu leningradzkiego.

— W le Bourget odbyły się uroczystości żałobne w 20-letnią rocznicę zgonu najświetniejszego bojowego lotnika Francji — Guynemer. Zestrzelił on w czasie wielkiej wojny 54 samolotów nieprzyjacielskich za co uzyskał 21 zaszczytnych wzmianek i pochwał w rozkazach armii.

„inne panują warunki gdzie indziej, a inne u nas”, że dobrze by było, aby zechciał trochę się zaznajomić z tymi „innymi” warunkami, choćby przez literaturę, nie pisał by wówczas rzeczy tak niezgodnych z rzeczywistością.

A teraz przejdźmy do tego, co autor nazywa „sednem” rzeczy, to jest do podejrzeń wypowiedzianych pod adresem maklerów, że „makler może korzystać z powierzonych mu tajemnic handlowych”. Dobrze by było, aby powiedział autor, jakie to są tajemnice. Przecież dziś makler te „tajemnice” posiada, więc widocznie autor jest w posia-

daniu dowodów, że maklerzy je zdradzają. Prosimy o podanie tych dowodów do publicznej wiadomości, bo to stwierdzenie autora jest oskarżeniem maklerów, jest podważaniem publicznego zaufania do nich, jest posądzeniem ich o krzywoprzysięstwo, o naruszenie tajemnicy itd. a więc o przestępstwo karalne. Są to tak poważne supozycje, tak krzywdzące maklerów, że nie mogą przejść bez echa. Propozycje autora, o parcie na ubliżających im oskarżeniach są nie do przyjęcia a ze względu na argumentację winny być rozpatrzone przez Związek maklerów w Polsce.

Obniżka taryf przewozowych dla zboża i pasz

W wyniku starań samorządu rolniczego i organizacji rolniczych w kierunku obniżki taryf przewozowych dla zboża i pasz, koniecznej skutkiem tegorocznego nieurodzaju, Ministerstwo Komunikacji obniżyło taryfy te następująco: dla zboża w ziarnie i ziarna roślin strączkowych — o 66 i dwie trzecie procent, dla makuchów, wyłocznic i t. p. inianych rzepakowych i słonecznikowych, kuchów soi oraz innych — o 50 procent, dla siana oraz słomy ze zboża i roślin strączkowych przewóz załączono do taryf wyjątkowych.

Obniżka ta obowiązuje do dnia 31 października 1937 r. i ważna jest od wszystkich stacji PKP do stacji, położonych na obszarze całego województwa białostockiego oraz niektórych powiatów na terenie województwa pomorskiego, warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, lwowskiego i stanisławowskiego. Do listu przewozowego powinno być dołączone zaświadczenie właściwego terytorialnie dla stacji przeznaczenia starostwa, poza tym nadawca winien zamieścić w liście przewozowym następujące oświadczenie: „Towar przeznaczony jest na akcję dla rolników, poszkodowanych klęskami żywiołowymi.”

Sytuacja na rynku ziemniaczanym

W ciągu miesiąca sierpnia sytuacja w zakresie produkcji ziemniaków tak dalece się wyjaśniła, że nie ma w tej chwili obaw o to, aby plony były mniejsze od przeciętnego pięcioletnia. Również chłonność rynku wewnętrznego jest mniej więcej ustalona i już dziś można ocenić wpływ dwu czynników, a mianowicie: większego zapotrzebowania ziemniaków jako paszy i większego zużycia ziemniaków przez fabryki przetwórcze. Współczynniki te wpłyną niewątpliwie na wysokość ceny.

Natomiast eksport zapowiada się w jesieni rb. znacznie gorzej jak w latach ubiegłych, przede wszystkim ze względu na sil-

na konkurencję podaży zagranicznej, szczególnie holenderskiej i związanym z nią dum pingiem w postaci premii eksportowych.

Ze względu na brak stomy w interesie rolników leży pozbycie się w jesieni jak największej ilości ziemniaków, gdyż przechowanie ich będzie zbyt kosztowne.

Powyższa sytuacja spowodowała, że eksporterzy zawarli kontrakty na bardzo małe ilości prawie wyłącznie sadzeniaków, uzyskując ceny nieopłacalne, co odbija się na cenach płaconych rolnikom w kraju.

Ziemniaki jadalne kształtują się mniej więcej 4 zł. w hurcie, a około 5 zł. w detalu na rynkach lokalnych.

W sprawie podatku od sztyldów

Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem skarbu wyjaśniło co następuje:

Jeśli chodzi o oznaki kancelaryj notariuszów i komorników, to napisy te winny być zwolnione od podatku komunalnego od plakatów, sztyldów i anonsów, gdyż zgodnie z rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości kancelarie te mają obowiązek posiadania ściśle określonych oznak, a nadto, z uwagi na charakter czynności, spełnianych przez komornika względnie notariusza, napisy umieszczane na kancelariach winny być traktowane, jeśli chodzi o podatek od sztyldów, na równi z napisami urzędów państwowych. Wobec powyższych napisy te są wolne od podatku od sztyldów.

Co się tyczy sztyldów i napisów reklamowych względnie plakatów umieszczanych w bramach i podwórzach domów oraz w poczekalniach dworców kolejowych, to nie za-

chodzą żadne przeszkody w opodatkowaniu tych sztyldów, gdyż zarówno bramy, podwórzka domów, jak i poczekalnie dworców kolejowych są dostępne dla wszystkich, a wskutek tego sztyldy te względnie napisy spełniają swą rolę reklamową. Z uwagi jednak na to, że wartość reklamowa sztyldów umieszczanych w bramach, podwórzach wzgl. poczekalniach dworców kolejowych jest niewątpliwie mniejsza niż reklama umieszczanych na frontach domów, należałoby ze względów słuszności stosować dla tych sztyldów stawkę podatkową obniżoną, co winno znaleźć wyraz w statutach podatkowych.

Napisy na kłatkach schodowych nie mogą być opodatkowane, gdyż klatka schodowa nie jest dostępna dla wszystkich i nie może być wskutek tego uznana za miejsce publiczne.

Poprawa gospodarcza w świetle cyfr

Poprawa i to dość wybitna cechuje w naszym ciągu nasze życie gospodarcze. Znajduje to między innymi wyraz w silniejszym wzroście płynności rynku pieniężnego, dzięki przyrostowi wkładów oraz częściowo również postępującej deteauryzacji. We wszystkich instytucjach finansowych wkłady oszczędnościowe wykazały wzrost — pomimo obniżki cen oprocentowania. Łączny stan wkładów w tych instytucjach w ubiegłym półroczu wzrósł o około 250 milionów zł.

Sytuacja walutowa, mimo dość znacznego biernego salda bilansu handlowego, kształtuje się korzystnie. Zapas złota w naszej instytucji emisyjnej wykazuje stopniowy wzrost i sięga kwoty około 430 milionów zł. Na rynku lokacyjnym daje się zauważyć żywszy ruch, wywołany większym za interesowaniem papierami wartościowymi których kursy wykazały znaczną poprawę. Obroty papierami o stałym oprocentowaniu na giełdzie warszawskiej wzrosły silnie, a mianowicie o 65,3 procent. **Prawie dwukrotnie zwiększyły się obroty papierami państwowymi, transakcje innymi papierami o stałym oprocentowaniu wzrosły o 27,1 procent.**

Również w zakresie budżetu państwo-

wego zauważyć się daje poprawa. I tak pierwszy kwartał roku budżetowego 1937-38 t. j. za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca rb. zamknięty został nadwyżką dochodów nad wydatkami w kwocie 498 tys. zł.

Rozwój produkcji przemysłowej posuwa się niewątpliwie naprzód. **Produkcja ta w pierwszym półroczu rb. wzrosła o 12 procent; w lipcu zaś osiągnęła poziom 20 proc. wyższy w porównaniu z lipcem roku ubiegłego, zbliżając się stopniowo po latach depresji do liczb z okresu najlepszej koniunktury, a w niektórych działach przemysłu znacznie nawet te liczby przekraczając.** Statystyka wydobycia krajowych rud żelaznych wykazała poziom ich wydobycia wyższy o 27,7 proc. niż w roku najlepszej koniunktury, a w stosunku do lipca r. ub. wydobycie to wzrosło prawie dwukrotnie. **Produkcja górnictwa węglowego zwiększyła się w ciągu dwóch ostatnich miesięcy o blisko pół miliona ton, osiągając poziom o 40 proc. wyższy niż przed rokiem.**

Według danych Instytutu Badania Konunktury wskaźniki produkcji przemysłowej w lipcu r. b. w porównaniu z tym samym miesiącem r. ub. przedstawiały się następująco: (w nawiasach wskaźnik za lipiec r. ub.) węgiel 92,9 (69,8); wada żelazna

Ruch przewozowy na kolejach bardziej ożywiony

Wraz z ogólnym ożywieniem w przemyśle polskim wzrasta ruch przewozowy na kolejach. W okresie pierwszego półrocza b. r. przewieziono na P. K. P. ogółem 32.690 tys. ton towarów, a więc o przeszło 8 mln. ton więcej, niż w pierwszym półroczu roku ub.

Szczególnie wzrosły przewozy węgla i koku, drzewa, rud, kamieni, żelaza i stali oraz wyrobów ceramicznych.

Wielka zajezdnia samochodowa stanie niebawem w Zakopanem

Z inicjatywy Ligi Popierania Turystyki została zaprojektowana i rozpoczęta budowa garażu samochodowego w Zakopanem.

Garaż pomyślany został zupełnie nowoczesnie. Zawierać on będzie halę na 150 samochodów, dział autobusów na 12 stoisk specjalną stacją obsługi autobusowej. Ponadto znajdować się tam będzie nowoczesna stacja obsługi samochodowej, sklep z częściami zamiennymi i narzędziami, schronisko dla podróżujących turystów motorowych, zaopatrzenie w wygodne pokoje, łazienki itp. Usługi i garażowanie kalkulowane będą bardzo tanio, aby udostępnić je dla wszystkich.

Garaż znajdować się będzie w centrum miasta. Należałoby o takiej zajezdni pomyśleć i w innych miastach.

Wiadomości gospodarcze

DOCHÓD POCZTY ZE ZNACZKÓW

W czerwcu 1936 r. dochody poczty ze sprzedaży znaczków wyniosły 5.156.000 zł, natomiast w czerwcu b. r. pozycja ta osiągnęła wysokość 8.431.000 złotych.

CO RAZ WIĘCEJ TYTONIU Z FRANCJI

W ciągu ubiegłego półrocza przywieziono do Polski tytoniu — 3.549 ton, wartość 16 milionów złotych.

W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego przywóz tytoniu wzrósł o 1.354 tony, a w wartości o 12 mln. zł.

Wzrost przywozu tytoniu do Polski w ubiegłym półroczu tłumaczy się zwiększonym spożyciem tego artykułu jak również zakupami wysokowartościowych gatunków bulgarskich.

„ROBUR VIII” I „ROBUR VII”

NOWE TRANSPORTOWCE WĘGLOWE

Pomiędzy firmą „Polskarob” a stocznia w Burntisland w Szkocji podpisana została ostateczna umowa na budowę nowego statku towarowego, który otrzyma nazwę „Robur 8”. Będzie to parowiec o pojemności 4.300 D. W. i szybkości 10 węzłów, zbudowany według ostatnich zdobyczy techniki, z oddziałem maszynowym na rufie. Nowy statek będzie miał silne wzmocnienie przeciwdławowe, co pozwoli na bezpieczną żeglugę do portów północnego Bałtyku także w okresie zimowym. Statek będzie gotów w końcu czerwca przyszłego roku.

Na rachunek firmy „Polskarob” buduje się w Holandii także pływająca stacja bunkrowa dla zaopatrywania statków w węgiel opałowy na pełnym morzu. Będzie ona spuszczała na wodę 2 października r. b. i otrzyma nazwę „Robur 7”.

ŚWIATOWYM IMPORTEREM ANGLIA — EKSPORTEREM U. S. A.

Udział Polski w światowych obrotach handlowych.

Według ostatnich danych Biura Statystycznego Ligi Narodów obroty handlowe poszczególnych państw przedstawiają się następująco:

Największym importerem świata w ciągu 5-ciu miesięcy r. b. była Anglia, która przywoziła w tym okresie za przeszło 9 mld. złotych towarów. Udział Polski w imporcie światowym wyraził się kwotą 485 mln. zł. W ten sposób Polska wyprzedza Jugosławię, Węgry, Portugalie, Turcję, Irlandię i t. d.

Największym eksporterem świata w omawianym okresie były Stany Zjednoczone, które wywoziły towarów za przeszło 6,5 mld. złotych. Eksport z Polski wyraził się w tym okresie kwotą 491 mln. zł., dzięki czemu wyprzedziliśmy szereg państw, a m. in. Austrię, Jugosławię, Norwegię, Węgry, Finlandię i t. d.

127,7 (61,8); wyroby hutnicze 89,6 (81,7); prze mysł metalowy i maszynowy 95,3 ((78,2); chemiczny 112,4 (95,1); mineralny 88 (74); drzewny 88 (75); włókienniczy 84 (71); skórzany 114 (94) i przemysł papierniczy 109 (101).

Należy zauważyć, że przy obliczaniu wskaźników wzięto jako podstawę rok 1928 — 100, przy jednoczesnym wyeliminowaniu sezonowości.

W związku ze zwiększeniem produkcji przemysłowej wzrosła poważnie — bo o przeszło 100 tysięcy w porównaniu z rokiem ubiegłym ilość zatrudnionych w przemyśle robotników.

Trwająca od paru miesięcy bierność naszego bilansu handlowego wzbudziła niemałe zainteresowanie opinii publicznej. Jest to zrozumiałe z tego względu, że w naszym bilansie płatniczym saldo bilansu handlowego odgrywa wielką rolę. Analiza naszego przywozu, którego dominującą pozycję stanowi surowce i środki produkcji, wskazuje, że import ten rośnie w miarę poprawy koniunktury niemal równoległe ze wzrostem naszej produkcji przemysłowej. **Jest to więc objaw, wskazujący w zasadzie na zdrowotność i żywotność naszych procesów gospodarczych.**

N. K.

Podróż jachtem harcerza z Gdyni dookoła świata

dobiega szczęśliwego końca

Komisarz międzynarodowy Związku Harcerstwa Polskiego otrzymał list od Władysława Wagnera, harcerza polskiego z Gdyni, który przed kilku laty wybrał się w podróż jachtem dookoła świata. Wagner po rozbiciu się drugiego z kolei jachtu koło wysp Fidzi, wrócił do Equadoru, by w stoczniach Guayaquil wybudować nowy jacht. Po ukończeniu budowy „Zjawy III” nasz że glarz wyruszył 18 lipca br. w dalszą podróż, kierując się przez Tuaniotu, Tahiti, Cook do Australii. Po przepłynięciu Oceanu Spokojnego Wagner ma zamiar powrócić do Eu-

ropy trasą dotychczas nieustaloną, prawdopodobnie przez kanał Suezki.

Przy odjeździe Wagnera z Equadoru zgromadziły się liczne rzesze miejscowego społeczeństwa i członków klubów jachtowych, którzy wyjeżdżającego Wagnera odprowadzili aż do wyspy Puna.

Zaznaczyć należy, że w czasie próby „Zjawy III” okazało się, że jacht ten był najszybszym z pośród wszystkich jachtów miejscowych klubów. Jacht naszego żeglarskiego wykonał w czasie podróży wspaniałą podróż, którą realizacją zajął się specjalny komitet złożony z przedstawicieli wszystkich or-

Uroczyste pożegnanie polskich harcerzy w Ameryce

Polonia amerykańska żegnała uroczysto II. wyprawę instruktorów harcerskich do U. S. A. Główne uroczystości pożegnalne odbyły się w Chicago. Program pożegnania, którego realizacją zajął się specjalny komitet złożony z przedstawicieli wszystkich or-

ganizacji polskich w Stanach Zjednoczonych, obejmował poza wizytami w centralach największych organizacji polskich, obiad pożegnania, urządzony przez Związek Narodowy Polski oraz wspaniały bankiet, w którym poza gośćmi z Polski wzięło udział przeszło 300 przedstawicieli polskich organizacji w Chicago.

W przemówieniach wygłoszonych w czasie bankietu przedstawiciele Polonii amerykańskiej podkreślali z uznaniem pełną oddania pracę instruktorów harcerskich z Polski oraz wyrazili wdzięczność rządowi polskiemu, harcerstwu i Światowemu Związkowi Polaków z Zagranicą za tak wydatną pomoc emigracji polskiej w Ameryce. Przedstawiciele Polaków amerykańskich zwrócili się z apelem i prośbą do członków wyprawy harcerskiej o kontynuowanie tak pięknie zapoczątkowanej pracy i o przyjazd instruktorów również w roku przyszłym.

Ostatniego dnia pobytu w Chicago harcerskiej wyprawy instruktorskiej odbyła się w radio chicagowskim pożegnania audycja radiowa, na zakończenie której odegrano polski hymn narodowy.

Ziemia z Malty na Sowińcu

Warszawa. W niedzielę dnia 19 bm. złożyła członkowie Zakonu Maltańskiego w Krakowie na Sowińcu ziemię z wyspy Malty, starodawną siedzibę Zakonu, którego baltem honorowym i dewocyjnym był Marszałek Piłsudski. Z Sowińca udadzą się kawalerowie maltańscy na Wawel, gdzie odprawiona będzie w katedrze Jagiellońskiej msza żałobna za duszę Marszałka Piłsudskiego oraz nastąpi złożenie hołdu w krypcie Pod Wieżą Srebrnych Dzwonów. (Pat).

Piński pułk piechoty utworzył szkołę

Pińsk. Z inicjatywy tutejszego pułku piechoty została założona w tych dniach szkoła powszechna na zapadłej wsi polskiej Połchowo. Pułk subwencjonuje szkołę utrzymując nauczyciela i kupując pomoce naukowe. W ten sposób znalazło ponad 100 dzieci możliwość pobierania nauki. Oprócz tego pułk zajął się dożywianiem najbardziej potrzebujących dzieci tej szkoły.

Pochód Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego do grobu Nieznanego Żołnierza

Uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego w Warszawie przeszli pochodem z Uniwersytetu na plac Marszałka Piłsudskiego, gdzie przedywdem złożyło wiązki kwiatów na grobie Nieznanego Żołnierza. Po południu uczestnicy Kongresu udali się na wycieczkę do Wilanowa. Goście zwiedzili pałac i park, w którym powrócili autokarami do Warszawy.

Wystawa przeciwalkoholowa w Uniwersytecie cieszy się nadal liczną frekwencją.

Trzeci polski lot do stratosfery

W końcu września r. b. odbędzie się projektowany już od dawna i przygotowywany od wielu miesięcy trzeci lot balonu wolnym do granicy stratosfery. Lot będzie to lot w kabinie otwartej z użyciem jedynie masek tlenowych.

Celem lotu, podobnie jak i lotów poprzednich, są zapoczątkowane przed dwoma parą laty badania naukowe obszaru atmosfery ziemskiej, leżącego na pograniczu troposfery i stratosfery. Badania te, przede wszystkim z zakresu fizyki, mają na celu wyznaczenie natężenia promieni kosmicznych — głośnego już dziś problemu naukowego.

Lot organizowany jest przez departament aeronautyki MS. Wyniki pomiarów naukowych opracowane zostaną przez prof. dr. S. Szczeniowskiego i doc. dr. S. Ziemeckiego w zakładzie fizyki Szkoły Głównej.

W locie wezmą udział dwie osoby. Balon poprowadzi, jak dotychczas kpt. Z. Burzyński, badania i pomiary naukowe wykona dr. K. Narkiewicz-Jodko.

Gość z zaświatów

Metkwa. W okolicy Wiatana spadł meteor, któremu w ciągu 4-ch minut towarzyszył huk podobny do grzmotu. Jeden z odłamków meteoru wagi 54 kilo, który zarył się na głębokości półtora metra w ziemię, został wydobyty

Stolica Pomorza zgotowała serdeczne przyjęcie żołnierzom swego garnizonu

Dzień kwiatów i żołnierskiej piosenki — Manewry wojenne zakończono wiatami i deszczem kwiecia

Jeszcze nie przebrzmiały echa wspaniałej defilady przed Naczelnym Wodzem w Bydgoszczy, a już Toruń począł przygotowywać się na przyjęcie swego garnizonu.

Ulice przybrały odświętną barwę. Tu i tam wyrosły bramy triumfalne, przetrzucono przez ulice transparenty.

Punktualnie o godzinie 16 m. 30 u wyłotu ulicy Bydgoskiej, rozbrzmiewa marsz. Wojsko wkrocza w mury swego garnizonu — siedziby. Pod bramą triumfalną — której widnieje wielki napis: „Niech żyje armia” na powracający garnizon czekają władze — z panem wiceprezydentem Bałą i p. starostą Bruniewskim na czele. Tłum rośnie. Jeszcze chwila. Pada rozkaz: „Stój”. Na czoło wysuwa się p. płk. Saloni, którego w imieniu miasta wita p. wiceprezydent Bała, wznosząc na zakończenie okrzyk „Niech żyje” na cześć armii i jej Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego Rydza.

Z kolei przemawiają przedstawiciele i przedstawicielki organizacji takich jak PCK, PBK, i t. d., witając serdecznymi słowami swych mężów, braci i synów wracających z ciężkiej zaprawy bojowej. W końcu oddano głos największej entuzjastce wojska, młodzieży wpatrzony w rozmodlonym wzrokiem w szare mundury i błyszczące bagnety, których niezliczony las jeżył się po drodze ciągnącej się w nieskończoność.

Wojsko wkrocza w ulice miasta.

Po obu stronach jezdni uszeregowano się szkoły z naręczami kwiecia które wyrzucane z rąk naszej młodzieży, spadało w hołdzie na ramiona i pod stopy umiłowana go wojska.

Serce Torunia bije mocniej, goręcej niż zwykle. Dla całej armii i dla każdego żołnierza z osobna. Żołnierz w dniach tych staje się wcieleniem symbolu ka-

Dziatwa szkolna z naręczami kwiatów oczekuje na żołnierzy...

żdego Polaka, marzeniem młodzieży i bezgraniczną miłością t. zw. „cywila”.

Rozwinęli się długim węzłem defilady. Broń błyszczy jaśniej i oczy ich miodowe.

W prostocie swej i szarości tak piękni, że chciałoby się zawołać słowami Or-Ota:

„O Ty nasze polskie wojsko,
Jakieś Ty ładne!
Jakieś Ty cudne, piękne,
Jak na świecie żadne!”
Bo jakże cudne swą rycerską postawą i mocą, jak bardzo drogie!
Żołnierze nasi kochani!
Duma jesteście; pieszczotą Narodu!
Możemy być spokojni o swe losy bo

wy czuwacie zawsze gotowi w każdej chwili stanąć na hasło: „Do broni!”

Ćwiczyliście się w znoju wielkim, by Najjaśniejsza Rzeczpospolita miała w Was sprawnych i silnych obrońców!

Witamy Was wszyscy: dorośli i dzieci małe.

Na cześć Waszą powiewają flagi, wznoszą się okrzyki, tak szczerze, jak Wasza wierna służba, dla Ojczyzny.

Pułk „Dzieci toruńskich” dziarsko defiluje na ulicach Torunia po uciążliwych manewrach.

Nie żalowaliście trudu, nie żalujemy Wam serca.

Cieszcie się Wami i z Wami, że tak dziecinie spełniacie najświętszy obowiązek.

Radujcie się teraz odpoczynkiem, młodością, życiem, które przecież najwięcej wtdy dacie, gdy jest coś droższego nad życie, a Wam najdroższa jest Polska i honor żołnierski.

Osobliwe okolice Rzeczypospolitej

Zaleszczyki! pełne jeszcze słońca i słodkich winogron

Nie możemy niestety chwalić się zbyt miłym klimatem i kraj nasz nie obfituje w południowe owoce, które musimy w dużych ilościach importować z zagranicy.

Jest jednak w Polsce osobliwy zakątek, posiadający cechy południowe i techną dla nas, mieszkających nizin prawdziwym egzotykiem.

Zakątkiem tym są Zaleszczyki i ich okolice. Klimatyczne uprzywilejowanie Zaleszczyk da się dowiedzieć nie tylko naukowo, ale też i przykładowo. Swoisty mikroklimat tworzy tam mikroflora, nadająca jej piętno południowo - europejskie. Nic też dziwnego, iż właśnie tylko w Zaleszczykach i najbliższej okolicy pojawiają się w wielkich skupieniach dziko rosnące rośliny, których ojczyzną są kraje południowej Europy. De takich należy np.: migdał, prześl (epihodna distachya) chaber wschodni, cebulica wielko - kwiatowa, czosnek kropkowany i wiele innych, których chociażby śladów daremnie szukać w innych okolicach naszego kraju. Zaleszczyki słyną i to już dawno, jako jedyne w centrum masowej hodowli moreli, których produkcja ostatnio przekroczyła 100 wagonów rocznie.

Najwyższe w Polsce usłonecznienie i promieniowanie słońca — suchy, ciepły i łagodny klimat — obfita owoce, a przede wszystkim winogron, zawierających utajoną energię słońca i dużo witamin, wspania-

łe kapielie rzeczne, radio-aktywne łupki na wzdór słonecznej — oto naturalne walory leżnicze Zaleszczyk.

Obfitość deserowych winogron rokrocznie wzrasta. Obecnie posiadają Zaleszczyki nie licząc większych i bardzo dużych plantacji w najbliższej okolicy, przeszło 50 tysięcy krzaków, które wydają około 100 tysięcy kilogramów owocu. To też staraniem miejscowych czynników powstaje w Zaleszczykach stacja leżniczo - winogronowa podobnie jak w Baden koło Wiednia, lub na wzór francuskich „Stations Uvales”.

Aby zapoznać jak najszerzej o produkcji szlachetnej winorośli, urządzamy we wrześniu każdego roku znaną już w kraju imprezę pod nazwą „Obchodu Winobrania” w Zaleszczykach. Zamiejscowi uczestnicy tego święta otrzymują 66-proc. zniżki kolejowe prócz zniżek ulgowych i zniżek miejscowych.

Schludne, piękne o swoistym charakterze mieszkania prywatne, liczne pensjonaty, oficerski dom wypoczynkowy, kilka hoteli dają możliwość spędzenia wyczasów już w cenie 3-ch zł. dziennie.

Pragniesz nasycić się słońcem, radością — ukość nerwy — nabrać energii i czynu na długie miesiące — jedź do Zaleszczyk — miasta słońca — ciepła — radości, owoców i wina.

Jerzy Mariusz Taylor

CZCICIELE WOTANA

60)

Powieść

— Nie poznajesz, Anko? — zauważył z uśmiechem mężczyzna.

— Prawie, że nie poznaję — przyznała. — Gdyby nie ten mostek, gdyby nie stary dąb nad Wisłą i gdyby nie ten zapuszczony cmentarz...

— Tak, to wszystko, co zostało z kolonii Na Grobli — powiedział mężczyzna i w tej chwili wargi jego ściągły się z wyrazem zawziętości. — Stary dąb i równie stary cmentarz. Wiesz przecież, że księżę wykupił od kolonistów ich grunta. Musieli mu dać przy tym uroczystą obietnicę, że wyjadą natychmiast do Niemiec. Dotrzymali tej obietnicy, ale wiesz, co zrobili przedtem?

— Otóż to właśnie — uśmiechnął się mężczyzna. — Koloniści wyemigrowali rzeczywiście, dotrzymali solidnie swego zobowiązania. Postanowili jednak, że nie pozostawia tu nic, co do nich należało. Wiedzieli przecież, że musi to w spadku po nich przypaść gospodarzom polskich wsi okolicznych, pomiędzy których młody pan Ostrogski rozparcelował ich grunty, a których oni zawsze nienawdzili. W przeddzień wyprowadzki więc, a wyprowadzali się wszyscy razem gromadnie, w każdym domu poczyniono różne dziwne przygotowania. Znoszono jakieś blaszanki, jakieś worki, w których, jak się potem okazało, były szmaty. Nazajutrz cały dzień odbywała się wyprowadzka. Jechali wozami, na które naladowali cały dobytek, pędzili konie i krowy. Ostatni odjechał stary Wilhelm Ernin z pastorem Michelsem. Zdawało się, że kolonia opustoszała doszczętnie. Było już dobrze po zmierzchu, kiedy sąsiedzi, którzy zbiegli się tłumnie popatrzeć, jak emigrują Niemcy, rozeszli się do swych domów. I nagle z najbliższej wsi — pamiętasz pewnie, nazywa się tak śmiesznie, Piekietko — poszedł alarm, że kolonia Na Grobli się pali.

Z ust młodej kobiety wyrwał się lekki okrzyk oburzenia.

— Ach, niegodziwcy. Spalili wszystko przed odejściem.

— Tak! — pokiwał głową mężczyzna. — Nie zostawili po sobie nic. Jak szarańcza wędrowna. Jak ongiś dzicy Tatarzy. Dali tym doskonale świadectwo swej kultury.

— No, dobrze — gorączkowała się Anka. — Ale czy nikogo za to nie ukarano?

Dr. Zygryd Janik, dawniejszy nauczyciel z kolonii Na Grobli, a dziś szczęśliwy małżonek pięknej Anki Gołąbkówny i wzorowy gospodarz na ładnym folwarku, który młodej parze podarowała księżna Ostrogska w nagrodę za uratowanie od niechybnej zguby syna, uśmiechnął się zjadliwie.

— Nie było kogo karać. Czy pamiętasz tego kre-

tyna z wielkim wolem na podgardlu, syna mleczarki?

— Nazywał się, zdaje się, Kurt...

— Tak. Głupi Kurt. Znały go dobrze i wyśmiały się z niego wszystkie dzieci wiejskie. Otóż to on podpalili zabudowania kolonistów. Chłopi, którzy przybiegli gasić pożar, zastali go na miejscu. Tańczył koło zgłiszcz, śmiał się i klaskał w dłonie z uciechy. Chcieli go załuc. Nie było wątpliwości, że to jego sprawka.

— Kazali mu — oburzyła się Anka.

— Ależ na pewno — machnął ręką dr. Janik. — Mnie nie zwiodą. Za dobrze ich znam. Namówił go do tego prawdopodobnie młody Wilhelm Ernin. On zawsze miał wpływ na głupiego Kurta. Ale dowodów nie było, a zresztą młody księżę nie miał ochoty ścigać właściwego przestępcy. Wystarczyło mu, że pozbył się stąd całej gromady Niemców i, że udało mu się uwolnić matkę od kłopotów pieniężnych.

— Nie wiesz, gdzie oni są teraz? — zagadnęła młoda kobieta.

— Kto? Księżna z synem? Słyszałem, że wyjechali do Ostroga. Mają podobno odbudowywać stary zamek. A co? Czy chciałabyś zobaczyć młodego księcia? Zdaje się, że byłaś w nim trochę zadurzona, prawda? — podchwycił i w jego oczach zamigotały dziwne iskierki.

Anka roześmiała się.

— Znowu jakaś zazdrość? Ależ, Zyg! — dąsała się figlarnie. — Czy mało razy ci powtarzałam, że ty i tylko ty byłeś moją pierwszą i jedyną miłością? Porwał ją w ramiona.

— Mało! Mało! — wołał okrywając jej twarz i ręce pocałunkami. — Ty nie wiesz, jak bardzo wciąż jestem spragniony tych słów. Och, Anko! Wiecznie i wiecznie chciałbym słyszeć z twoich cudnych ust zapewnienie tego, co mi przywróciło cel życia, tego, co mnie zrobiło Polakiem... O, Boże!...

Uścisk jego ramion zwolnił nagle, a oczy wpatrzyły się w jeden punkt i znieruchomiły z takim wyrazem, jakby zobaczyły upióra.

— Co ci się stało, Zyg? — zaniepokoiła się Anka. — Kogo tam spostrzegłeś?

Rzuciła wzrokiem w tym samym kierunku i roześmiała się głośno. Tuż przy drodze siedział obrzydliwy kretyń Kurt. Musiał zapewne leżeć w rowie i dlatego go nie zauważyli. Słyszając głosy wylazł, usadowił się na brzegu rowu i wybałuszył na nich swe małe oczki bez wyrazu, trąc bezmyślnie ogromną narośl na szyi.

— Guten Tag, guten Tag — bełkotał niewyraźnie, z grymasem, który miał być zapewne uśmiechem.

Dr. Janik szybko ochłonął z wrażenia. To przemówiła jego przeszłość, ale jakże ohydnie ucieleśniona. Jeśli coś — jakiś atom, okruczeństwo tej przeszłości, drzemał jeszcze na dnie jego duszy, to wystarczyło wicoku tego żywego upióra, tego wcielenia brzydoty, aby rozwiły się nikłe reszki dawnych wspomnień.

— Co tu robisz, Kurt? — spytał.

— O, Kurt teraz dobrze — zaskrzeczał kretyń. — Kurt ma piękne mieszkanie, cały pałac, w dziubli dębu. Kurtowi tam ciepło. Kurt może długo spać i nie musi pasać krów. I dobre gospodynie dają Kurtowi dużo, dużo jeść. Kurt...

Nie dokończył. Widocznie swoboda, jaką się cieszył i posiadanie własnego „mieszkania“ w dziupli napawały go niepohamowaną radością i dumą, bo zerwał się nagle i zaczął tańczyć podskakując niezgrabnie z nogi na nogę.

Młoda para zamieniła wymowne spojrzenia.

— Czy nie należałoby go stąd zabrać, Zyg? — szepnęła Anka. — Można by go przecież umieścić w przytułku. Będziemy płacić na jego utrzymanie, prawda?

Dr. Janik skinął głową.

— Dobrze mówisz. Ja też już myślałem o czymś podobnym. Świtał mi w głowie projekt oddania go twojej matce na posługę do gajówki, też za opłatą. Ale w przytułku będzie mu lepiej. On nie lubi obowiązków. Zaraz mu zaproponuję przejażdżkę do Warszawy.

I zwracając się do Kurta powiedział łagodnie:

— No, Kurt! A czy nie chciałbyś zmienić mieszkania na coś lepszego niż dziupla? Znam takie miejsce. Dadzą ci wygodne, miękkie łóżko. Będziesz zawsze czysto wymyty. Będziesz miał dużo smacznego jedzenia. No, Kurt! Namyśl się — zachęcał.

Kurt zaprzestał swoich harców i wybałuszył nań oczy jakby w zdumieniu. Przez chwilę zdawał się istotnie rozmyślać. Ale trwało to niedługo. Namarzone z wysiłku czoło wygładziło się nagle, małe oczki przymrużyły się z wyrazem chytrą, na szerokie, krzywe usta wypłynął brzydki uśmiech i z grubych warg zerwała się skrzekliwa piosenka:

„Du bist verrueckt, mein Kind,
Du must nach Berlin
Wo die Verrueckten sind
Da gehoerst du hin“.

Kretyń jeszcze raz zmrużył chytrze jedno oko, poczem przeskoczył rów i, nie oglądając się wcale, pognął w kierunku rozłożystego dębu.

K O N I E C.

„Trybunał zdrowego rozsądku“
w Ameryce

Idee reformatorskie, jakie ogarnęły Stany Zjednoczone od czasu objęcia władzy przez prezydenta Roosevelta, przyjmują nie tylko formy dla zbiurokratyzowanych umyśłów europejskich co najmniej dziwne. Tak np. wydana walka przerosłym biurokracją doprowadziła w jednym ze stanów do stworzenia takiego, z naszego punktu widzenia, „dziwoląga“, jakim jest „Trybunał zdrowego rozsądku“.

Ustawa o utworzeniu trybunału przewiduje, że każde rozporządzenie władz jest askarżalne, o ile klóci się ono ze zdrowym rozsądkiem. Sprawy do trybunału, który orzeka o uchyleniu ustawy względnie roz-

porządzenia czy przepisu administracyjnego, wnosi tak zwana komisja kwalifikacyjna, złożona z wybitnych prawników, polityków i działaczy społecznych. Komisja dla każdego rozpatrywanego wypadku powołuje rzeczoznawców, rekrutujących się z zawodów, których dana ustawa specjalnie dotyczy.

Dotychczas „trybunał zdrowego rozsądku“ uchylił około 100 ustaw, wydanych przed wielu laty i bądź to sprzecznych z wymogami życia, bądź też stanowiących poważne i niepotrzebne utrudnienie dla normalnego toku życia współobywateli.

Zazdroścę praktycznym Amerykanom!

Małżeństwa dzieci albańskich

Jeden z dzienników tirańskich donosi o niezwykłych wypadkach wczesnych małżeństw, jakie dokonywane są w niektórych okęgach Albanii. Tak np. w okolicy Dukabian zdarzają się wypadki zaślubin między 15-letnimi chłopcami i 9-letnimi dziewczátkami. W południowych okolicach Saulinu zdarzały się wypadki, kiedy rodzice łączyli węzłami małżeńskimi paroletnie dzieciaki. Podstawą tych małżeństw były zawsze cele materialne, jak np. łączenie ziemi lub zespalania sąsiednich kamienic. Na tym tle doszło między innymi,

wiosną do niezwykle charakterystycznego wypadku zawarcia małżeństwa między 4-letnią córką właściciela nieruchomości wraz z synem, liczącym zaledwie 3 miesiące życia.

W związku z powyższymi faktami, świadczącymi o niezwykłym zacofaniu cywilizacyjnym, władze administracyjne przygotowują ustawę, która unieważni wszystkie małżeństwa dokonywane poniżej 18-ego wiośny życia. Inicjatywę w tym kierunku dał monarcha albański, Achmed Zogu.

Wróbel — wrogiem nr. 1 Australii

Między farmerami zachodniej Australii panuje wielkie poruszenie. Okazało się, że pewien frachtowy statek przywiózł do portu Freemutte pasażera na gapę — wróbla. Kiedy wieść o tym dziwnym pasażerze rozeszła się, miejscowe władze wyznaczyły dużą nagrodę za schwytanie wróbla. Przeszukano wszystkie poclagi towarowe, składy i miejsca, w których wróbel mógł się utrywać.

Cała ta wysoce śmieszna pogoń za wróblem ma swą poważną przyczynę. Zachodnio-australijscy farmerzy byli dotychczas pokonani od wróblích gromad, które oku-

powały wschodnią i południową Australię, wyrządzając olbrzymie szkody w zbożach i ogrodach.

W Australii obowiązuje zakaz trzymania ptactwa w klatkach. Szeroka pustynia i ocean były dotychczas najlepszą ochroną przed inwazją milionowych gromad wróblích, które stały się przyczyną klęsk gospodarczych innych części Australii. Były okresy, ale to przed tysiącami lat, kiedy wróbel uważany był jako symbol płodności i piękna. Obecnie zalicza się go do szkodników. Poruszono więc wszystkie rozporządzenia, aby schwycić jednego wróbla.

Ze sportu

Jubileuszowe Igrzyska Sportowe
K. S. „Gedania“ w Gdańsku

W dniach 18 i 19 września br. K. S. „Gedania“ w Gdańsku obchodzić będzie 15-lecie swojego istnienia.

Uroczystość ta połączona jest z wspaniałymi zawodami sportowymi, jak międzynarodowy turniej piłki nożnej, międzynarodowe zawody lekkoatletyczne, oraz wewnętrzny turniej tenisa stołowego.

Turniej piłkarski, w którym udział brać będą: AKS Chorzów, leader ligi polskiej, reprezentacja miasta Gdyni, mistrz Gdańska BUEV oraz KS Gedania, rozpoczyna się w sobotę dnia 18 bm.

W pierwszym dniu turnieju grać będą drużyny: AKS Chorzów przeciw reprezentacji miasta Gdyni oraz KS Gedania przeciw BUEV Gdańsk.

W niedzielę, dnia 19 bm. popołudniu odbędą się rozgrywki finałowe o pierwsze i ostatnie dwa miejsca turnieju. Nagrodę za pierwsze miejsce z turnieju stanowi piękny puchar ufundowany przez pana pułk. Rosnera z Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku.

W niedzielę rano po uroczystym nabożeństwie odbędą się zawody lekkoatletyczne, których najciekawsze rozgrywki wypełnią przerwę między meczami piłkarskimi.

Zawody lekkoatletyczne zapowiadają się wspaniale, gdyż udział w nich przyrzekli zawodnicy o światowej sławie z Walszewiczówną na czele. M. in. widzimy tam nazwiska takie, jak: Gierutto, Hanke, Hoffmann, Mikrutowie, Kalinowski, Fiedoruk Wirkus i inni.

Na powyższych zawodach elita naszych lekkoatletów zmierzy się z asami W. M. Gdańska oraz KS. Gedania.

Z uwagi na wielkie zasługi Gedania, położone dla rozwoju sportu polskiego w Gdańsku, Ministerstwo Komunikacji przyznało uczestnikom uroczystości 50 proc. zniżkę kolejową w przejeździe ze stacji: Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz, Kartuzy, Tczew, Wejherowo i Puck.

Najwyższa zniżka obowiązywać będzie

jedynie dla posiadaczy imiennych kart uczestnictwa które nabywać można: w Toruniu, Bydgoszczy i Grudziądzu w oddziałach biura podr. „Orbis“ w Kartuzach, Pucku i Wejherowie na stacjach kolejowych w Tczewie we firmie Fr. Palichleb, Wąska 13 oraz w Gdyni w lokalu RKS „Bałtyk“, Węglowa 27 od godz. 19—21.

Ze względu na ograniczoną ilość kart uczestnictwa radzimy spieszyć się z nabyciem teje, aby mieć możliwość oglądania egzaminu, który zdawać będzie KS Gedania po 15 latach swego istnienia i swej tak chlubnej działalności.

DZIENNIKARZE DUNSCY
O MECZU POLSKA — DANIA

Dzienniki kopenhaskie poświęciły olbrzymie spalzy sprawozdaniom z meczu piłkarskiego Polska — Dania.

Sportowi dziennikarze duńscy, którzy osobiście patrzyli na mecz, jednoznacznie stwierdzają, że drużyna polska uwidoczniła swoją przewagę szczególnie w drugiej połowie meczu i że zwycięstwo wywalczyła zastrzeżenie.

Dziennikarze duńscy podnoszą z uznaniem wspaniałe zachowanie się publiczności polskiej, ożywionej pięknym duchem sportowym. Prasa duńska wyraża przekonanie, że mecze Polska — Dania odbywać się będą w przyszłości regularnie.

P. U. W. F. WYCOPAŁ DELEGATA
Z P. Z. L. A.

Na skutek stanowiska prezesa PZLA, inżyniera Znajdewskiego, wyłuszczonego w niedawnych enuncjacjach prasowych, Państwowy Urząd WF i PW postanowił odwołać swego delegata mjr. Uchacza z zarządu Polskiego Zw. Lekkoatletycznego.

Fakt powyższy nie oznacza jednak zmiany stosunków PUWF. do sportu lekkoatletycznego, który nadal korzystać będzie z pojęcia najwyższej naszej magistratury sportu.

Rozkoszą piwosza to piwo Jasne Podgórskie lub Smetanka Pomorska z domieszką „Kozłaka” Pomorskiego. Prosimy spróbować.

Koroną wszystkich pív — tylko „Senatorskie” Browaru Pomorskiego Dla chorych i rekonwalescentów polecany przez Urząd Zdrowia „Karamel” Pomorski Lemoniady i wody Podgórskie — zawsze niedoścignione w smaku i jakości ma stałe na składzie

Ceny niskie — Sumienna obsługa.

Pierwsza Chrześcijańska Hurtownia Pív i Lemoniad
H. Myśliński i S-ka w Ryplinie
 Biuro: Warszawska 13 — tel. 97. Składnica: Rynek 22.

Organizacja zbiorowych wypoczynków robotniczych w Polsce

Obozy wypoczynkowe dla robotników i ich dzieci na Pomorzu

Pisaliśmy swego czasu o konieczności organizowania urlopów i zbiorowych wypoczynków robotniczych na wzór niemieckiej organizacji „Kraft durch Freude (Siła przez radość). Obecnie Instytut dla Spraw Społecznych w Warszawie ogłasza plan tegoroczny w tym kierunku wysiłków na terenie Polski.

W Polsce inicjatywę w kierunku organizacji urlopów i wypoczynków robotniczych podjął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (w skrócie: Z. U. S.). Zimą roku ubiegłego Z. U. S. rozpoczął w tym kierunku poważną akcję, tworząc obozy robotnicze w kilku punktach kraju. Przeszło 1000 ubezpieczonych pracowników fizycznych brało udział w obozach, korzystając w pełni z zimowych urządzeń sportowych i rozrywkowych.

W lecie roku bieżącego Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontynuował rozpoczętą akcję obozów. Od 24 czerwca do 21 sierpnia r. b. zorganizowane zostały na Pomorzu przez ubezpieczalnie: sosnowiecką, poznańską i grudziądzką obozy wypoczynkowe dla robotników i ich dzieci. Obozy te położone nad brzegiem morza, bądź w uroczyskach okolicach Szwajcarii Kaszubskiej zapewniały uczestnikom miły i zdrowotny pobyt, dając możliwość korzystania z najbardziej plaży morskiej, kąpiel, gimnastyki i gier sportowych. Szereg wycieczek krajoznawczych po Pomorzu i do Gdańska zapoznaly uczestników z pięknem ziemi pomorskiej, z jej folklorem.

Doskonała organizacja, opieka instruktorska, świetne odżywianie, spanie w namiotach i zaprawa sportowa wywarły dodatni wpływ na samopoczucie i wygląd fizyczny uczestników obozów. Dzięki dobremu kierownictwu o nastawieniu społecznym, spełniającemu swe czynności bezinteresownie, wytworzyła się w obozach atmosfera rodzinna. Przyjaźń i serdeczność przez cały czas trwania wypoczynku, wzajemna życzliwość

i dobry humor dominowały w życiu obozowym.

Poza ubezpieczalniami społecznymi szeregi podobnych obozów robotniczych prowadziły inne instytucje, jak: Robotniczy Instytut Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego (obóz w Redłowie i w Borowie pod Kartuzami), Polska Ymca w Szwajcarii Kaszubskiej itd.

Idea organizacji obozów robotniczych padła na dobry grunt i przyjęta się. Dwutygodniowe lub 10-dniowe pobyty, po których robotnicy wracają do swych warsztatów pracy pełni sił i zdrowia, wypoczęci fizycznie i psychicznie, dają rękojmię, że organizacja wypoczynków robotniczych w Polsce rozwinie się i pogłębi.

Szczytem roztargnienia jest chcieć wygrać milion, a zapomnieć o zaopatrzeniu się w los loterii klasowej.

Oryginalny rodzaj samobójstwa

Trup pod przewodami elektrycznymi

W dniu 15 bm. leśniczy z Barbarki pod Toruniem p. Witkowski znalazł około godz. 12 w lesie majątku Przysiek zwłoki mężczyzny w wieku od 35—40 lat. Zwłoki leżały pod przewodami elektrycznymi w odległości około 80 m od toru kolejowego.

Jak ustalili dochodzenia, denatem jest niejaki Kubiak z Torunia z zawodu kupiec, zamieszkały przy ul. Żeglarskiej nr. 12.

Kubiak popełnił prawdopodobnie samobójstwo przez porażenie się prądem elektrycznym wysokiego napięcia.

Dwóch robotników śmiertelnie zaczadzonych gazami ziemnymi

Tragiczny wypadek przy kopaniu studni

W poniedziałek po południu ulegli tragicznemu wypadkowi robotnicy studniarscy: 24-l. Bloch Bronisław, zam. w Nowym Jaszczu w pow. świeckim i 34-l. Kuchrzyński Ignacy, lat 34, zam. również w Nowym Jaszczu. Byli oni zatrudnieni przy kopaniu studni w osadzie nr. 6 w Modrowie w pow. kościerskim.

Krytycznego dnia około godz. 15.30 spuścił się na dno studni o głębokości 20 mtr. Bloch, gdzie odrazu zemdał. Kuchrzyński, spostrzegłszy to, pospieszył mu na ratunek

i opuściwszy się na dno również tam pozostał. Wypadek ten spostrzeżono dopiero po pół godzinie i zawiadomiono o nim policję w Skarszewach, która przedsięwzięła natychmiast akcję ratunkową przy udziale skarszewskiej straży pożarnej.

Niestety, po dwóch godzinach ze studni wydobyto już tylko zimne zwłoki obu robotników. Jak ustalili lekarze, ulegli oni zaczadzeniu od gazów ziemnych. Wypadek wywołał ogromne poruszenie w okolicy.

Mechanik łodzi motorowej zatrut się gazem spalinowym

Wypadek podczas korowodu na Brdzie

W korowodzie regionalnym na Brdzie brała także udział motorówka kolejowa, przedstawiająca łódź podwodną. Łodzią kierował ślusarz kolejowy Edmund Grajkowski (Warszawska 21) wraz z jednym pomocnikiem. Kiedy łódź dobiła do przystani Be-Te-Wu, zauważono z przerażeniem, że siedzący w niej nie dają oznak życia.

Wydobyto ich pospiesznie z łodzi i usiłowano przywrócić do przytomności, co się też po dłuższych staraniach z jednym z nich udało. Drugiego, p. Grajkowskiego, odstawiono do szpitala św. Floriana, gdzie po kilku zastrzykach odzyskał przytomność. Jak stwierdzono, zatruli się oni gazem spalinowym z motorówki.

Ulgi przewozowe dla rolników

Ministerstwo Komunikacji przyznało dla powiatów najbardziej poszkodowanych przez klęski żywiołowe jak brodnicki, chojnicki, działdowski, kartuski, kościerski, lubawski, morski, starogardzki, tczewski i tucholski ulgi taryfowe w przewozie ziarna siewnego i paszy, ujęte taryfą wyjątkową nr. 5.

Ulgi te wynoszą dla: nasion 66.66 proc.; makuchów i otrąb 50 proc. oraz dla słomy i siano przy przewozie najmniej 15 ton i ponad 250 km od 25—40 proc.

Zaświadczenie na ulgowe przewozy wy dają odnośni starostowie t. zn. ci, na których terenie zostanie towar wyładowany. Termin korzystania z ulg został wyznaczony do dnia 31 października br.

Władze wojewódzkie czynią starania na terenie władz centralnych o rozciągnięcie ulg na pozostałe powiaty i przedłużenie okresu ważności do końca zimy. Z ulg mogą korzystać tylko poszkodowani przez klęski żywiołowe.

Programy radiowe

Piątek, 17 września

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
 6.18 Gimnastyka (6.38 Muzyka (płyty), 7.00

Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Skrzynka rolnicza. 12.25 Koncert w wykonaniu Orkiestry Wileńskiej. 12.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Rozmowa z chorąmi ks. kapelana Michała Rękasza (ze Lwowa). 16.15 Muzyka salonowa w wykonaniu Tria Rogoziński-Poznański. 16.45 „Życie jak przed dwudziestu wiekami” — reportaż z Palestyny — wygl. red. Kazimiera Muszałówna. 17.00 Koncert w wykonaniu Orkiestry P. R. pod dyr. Zofii Godlewskiej. 17.50 „Czy bakterie chorują?” — pogadanka — wygłosił dr. Tadeusz Dominik. 18.00 Skrzynka ogólna — dr. Marian Stepowski. 18.15 Japońskie motywy (płyty). 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Pieśni polskie w wykonaniu Mieczysława Saleckiego (z Poznania). 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 „Z operetki” — koncert rozrywkowy w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. w przerwie ok. godz. 20.45 Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna. 21.45 „Książę poetów” (Paweł Veriałne) Kwadrans poetycki w opracowaniu Jerzego Bartnickiego (z Poznania). 22.00 Recital skrzypcowy Feliksa Eyle. 22.25 Pieśń Carmenity — hiszpańskie pieśni ludowe. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

11.40—11.57 Gra Arnold Foeldessa. 12.15—12.25 Wiadomości gospodarcze. 13.00—14.05 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Muzyka lekka (płyty). 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza. 18.00 Z podróży s-s Zawiszy Czarnego — Na wyspie Gotland — felleton w opracowaniu Stanisława Mioduszeńskiego. 18.15 Uwertury Beethovena (płyty). 18.45 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00 Cocktail o północy —

Podziękowanie

Przewielebnemu Duchowieństwu Kresowym i Znajomym za oddaną ostatnią posługę

S. p. żonie mojej z Kalinowskich Lidwinie Płoszkowej Bóg zapłać!

Sobota, 18 września

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Aktualna pogadanka rolnicza. 12.25 Koncert orkiestry twórczości Marii Rodziewiczówny. 12.45 Dziennik wieczorny. 15.45 „Nowiny leśne” — reportaż z wycieczki leśników polskich do Niemiec — prof. Jan Kloka. 21.05 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Kwartetu rewersów Karola Lubowskiego i solisty Arno Heintze — fortepian (z Łodzi). 21.45 Przegląd wydawnictw — prof. H. Mościcki. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

11.40—11.57 Polonez (płyty). 12.15 Aktualna pogadanka rolnicza (z Warszawy). 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Fantazje orkiestrowe z oper — płyty. 15.40—15.45 Wiadomości z Pomorza. 18.00 Morze i Pomorze w literaturze pięknej. Burza na Bałtyku. — recytacja fragmentu z „Jana z Tęczyna”. J. U. Niemcewicz. 18.10 Melodie z operetki (płyty). 18.35 Nasz program. 18.45 Wiadomości sportowe. 23.00 Tańczymy (płyty).

RADIOWY RECITAL SKRZYPCOWY FELIKSA EYLEGO

W piątek o godzinie 22 wystąpi przed mikrofonem skrzypek polski, stale przebywający w Ameryce, Feliks Eyle. Wybitny ten artysta odegra interesujące utwory, mianowicie Sibeliusa Ballade, Strawińskiego Serenade i Tarantele z suty na tematy Pergolesiego i tn. Bezpośrednio po tym koncercie, śpiewaczka Stefania Grabowska wykona pieśni ludowe hiszpańskie, opracowane przez Edwarda Moule. Obie audycje zasługują na uwagę radiostuchaczy.

Dzisiaj i jutro Rozgłoszenia Pomorska przebiegają nierównie

Z powodu prac przy antenie Rozgłoszenia Pomorska zmuszona jest przerwać audycję dzisiaj 17 bm. od godz. 6.15 do 15 i jutro w sobotę od godz. 6.15 do 17. W razie wcześniejszego zakończenia prac stacja będzie w ruchomą wcześniej.

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ z dnia 16 września 1937 r.

Dewizy

Belgia 89.15 — 89.33 — 89.97; Berlin 212.97 — 212.11; Gdańsk 100.00 — 100.20 — 99.80; Amsterdam 291.30 — 292.02 — 290.58; Kopenhaga 117.00 — 117.29 — 116.71; Londyn 26.21 — 26.28 — 26.14; N. York czek 5.29 i ćwierć — 5.30 i pół — 5.28; kabeł 5.29 i pół — 5.30 trzy czwarte — 5.28 i ćwierć; Oslo 132.03 — 131.37; Paryż 17.83 — 18.03 — 17.63; Praga 18.46 — 18.51 — 18.41; Sztokholm 135.15 — 135.48 — 134.82; Zurych 121.60 — 121.90 — 121.30; Wiedeń 99.20 — 98.80; Mediolan 27.97 — 27.77; Helsingfors 11.62 — 11.66; Montreal 5.30 trzy ósme — 5.27 siedem ósmych; Tel Aviv 26.28 — 26.14.
 Tendencja słabsza.

Waluty

Belgi belgijskie 89.33 — 89.90; dol. ameryk. 5.29 i pół — 5.27; dol. kanad. 5.29 i pół — 5.27; floreny hol. 292.02 — 290.58; fr. franc. 18.03 — 17.53; fr. szwajc. 121.90 — 121.10; funty ang. 26.28 — 26.12; guldeny gd 100.20 — 99.80; kor. czeskie 18.40 — 17.50; kor. duńskie 117.29 — 116.45; kor. norw. 132.03 — 131.65; kor. szwedzkie 135.48 — 134.50; liry włoskie 23.50 — 22.60; marki fińskie 11.62 — 11.20; marki niem. 128.00 — 122.00; szyl. austrj. 98.00 — 96.00; marki srebrne 134.00 — 128.00; Tel Aviv 16.20 — 25.50.

Akcje.

Bank Polski 105.75; Cukier 35.00; Węgiel 26.00 — 26.50; Lilpop 52.50 — 52.75; Modrzejów 9.75; Norblin 65.50; Ostrowiec 26.25; Starachowice 32.75; Haberbusch 44.00 — 43.75 — 44.00.
 Tendencja mocniejsza.

Papiery

4 i pół wewnętrzna 55.60 — 55.10 — 56.00; 3 proc. poz. inwestycyjna pierwsza em. 67.75 serie nie notowane, druga em. 63.50 seria 82.75; 5 proc. konwersyjna 61.75; 5 proc. kolejowa 57.25; 4 proc. premj. dolarowa 38.75 — 38.50; 4 proc. konsolidac. 58.25 — 58.50 — 58.00 — 58.25 dwa ost. drobne; 8 proc. ziemskie dol. kupon 34.59; 4 i pół proc. ziemskie seria piąta 56.63; 5 proc. Warszawy stare 64.25 — 64.50 1033 r. 62.50; 5 proc. Radomia 1933 r. 47.50; 3 proc. obl. Warszawy ósma i dziewiąta emisja 60.50 — 61.00.
 Tendencja dla pożyczek i listów mocna.

GIEŁDA ZBOŻOWO TOWAROWA W POZNANIU.

z dnia 16 września 1937 r.

Ceny transakcyjne: owses 15 t. 21.25, 30 t. 21.00; Ceny orientacyjne: jęczmień 673—678 gm. 20.00—20.50; jęczmień 700 — 717 gm. 21.00 — 21.25; owses 20.75 — 21.50; mąka pszenna gat. druga 2 50 — 65 proc. 38.00 — 36.50; gat. trzeci 65 — 70 proc. 33.00 — 33.50; reszta bez zmiany Ogólne uosposobienie spokojne. Ogólny obrót: 4863,9 ton w tym żyta 766, pszenicy 45, jęczmienia 357, owsa 287.

Ceny żywa na giełdzie gdańskiej

Na targ który odbędzie się w Gdańsku i Sopotach w dniu 21 bm. we wtorek ustalono ceny w guldenach za 50 kg:

Świnie żywe powyżej 300 f. 67,50; klasa B 67,50; klasa C 221—240 f. 63; klasa C 200—220 f. 58; lochy 50,53; świnie bite 72; cielęta żywe klasa I 56; klasa II 47; klasa III 42; cielęta bite 67.

Wszystkie inne ceny pozostały bez zmiany.

— Miejski Komitet WF. i PW. w Toruniu komunikuje, że termin zgłoszeń do jesien-nych mistrzostw lekkoatletycznych Toru-
nia upływa w dniu 29 bm. o godz. 13. Zgło-
szenia należy kierować do Miejskiego O-
środka WF. Ratusz pokój nr. 3.

— **Katolickie Stowarzyszenie Meżów przy bazylice św. Jana** zawiadamia, że w ni-
dziele, dnia 19 września br. o godz. 15,30 za-
raz po nieszporach odbędzie się zebranie
miesięczne w zakrystii bazyliki. — Kierow-
nictwo.

— **Otwarcie kawiarni i restauracji w „Do-
mu Społecznym”.** W dniu 15 bm. otwarta
została w Domu Społecznym kawiarnia i
restauracja „Gryf” pod fachowym kierow-
nictwem p. Antoniny Wędołowskiej, właścici-
elki pensjonatu w Rybieniu. Dla amato-
rów bridge'a i szachów będzie urządzony
specjalny salonik. Nowej placówce „Szczęść
Boże!”

— **Kradzież worków i beczek.** Górczycki
Maksymilian zam. w Toruniu przy Rybku
Nowomiejskim nr. 8 zgłosił o kradzieży 6
worków i 20 beczek ogólnej wartości około
87 zł.

— **W czasie podróży okradli go.** Dróżni-
ski Tadeusz zam. w Warszawie zgłosił o
kradzieży pieniędzy w kwocie 140 zł. i ze-
garka niklowego podczas jazdy koleją do
Torunia pomiędzy Łowiczem a Aleksandro-
wem w czasie snu.

— **Kradzież pistoletu.** Konkel Brunon
zam. w Toruniu przy ul. Prostej 16 zgłosił
o kradzieży pistoletu marki F. N. kal. 7,65
Nr. 385893, 2 magazynków i 13 naboji ogólnej
wartości 80 zł.

Z Urzędu Stanu Cywilnego

Do ksiąg Urzędu Stanu Cywilnego w dniu 16
września br. zapisano:

Urodzenia: stolarz Kazimierz Szegłowski, córka
Bożena.

Śluby: asystent poczt. Roman Ilczko — Mela-
nia Wronowska.

Zgony: Mieczysław Murawski, Kozackie Góry 1,
2 miesiące; rolnik Michał Zębowski, Grabie pow.
Toruń, lat 60; Danuta Kosińska, Przy Rzeźni 26-28
4 miesiące.

Do ondulacji trwałej

zamawia szczególnie wybredna

Pani kolejkę pod nr. tel. 27-26

KANT, Podgórz-Toruń

v s a vis kościoła.

Podgórz

— **Zebranie tow. śpiewu „Halka”.** W ub.
wtorek w lokalu p. Rzepkiewicza pod prze-
wodnictwem dr. Wł. Balewskiego prezesa,
odbyło się zebranie Tow. Śpiewu „Halka”.
W toku obrad p. prezes dokonał wręczenia
srebrnej odznaki śpiewaczce nadanej p.
Bernardowi Domżałskiemu przez zarząd
ogólnopolskiego Związku Śpiewaczego za
wierną i długoletnią działalność na niwie
śpiewactwa. Zebrani członkowie zgotowali
p. Domżałskiemu serdeczną owację. Uchwa-
lono również urządzić wieczorek towa-
rzyski w ścisłym gronie tylko dla członków
towarzystwa i ich rodzin. W sobotę dnia 18
września o godz. 19 w sali p. Rzepkiewicza.

— **Jubileusz na niwie pracy Sokolej.** Z
okazji Jubileuszu 30-letniej pracy sokolej
naczelnika Tow. Gimn. „Sokol” Gniazdo
Podgórz druha Klemensa Felchnerowskiego
odbędzie się w niedzielę, dnia 19 września
br. w hotelu „Dom Polski” uroczyste otwar-
cie Świątlicy. W programie przemówienie

Dzień

w Toruniu

Piątek, dnia 17 września

Filharmonia Warszawska w Toruniu

Już w najbliższy poniedziałek, dnia
20 bm. kulturalny Toruń będzie miał
niełada sensację.

Dzięki staraniu Pomorskiego Towa-
rzystwa Muzycznego do grodu naszego
zjedzie Warszawska Filharmonia w skła-
dzie kilkudziesięciu osób i wystąpi z wła-

snyim koncertem w sali koncertowej kon-
serwatorium w Dworze Artusa pod dyr.
Józefa Ozimińskiego. W programie 5 sym-
fonia Beethovena, utwory Wagnera i Mo-
nuszki. Początek koncertu o godz. 20,15
Bilety nabywać można w Tow. Krajo-
znawczym w Ratuszu.

Państwowy Bank Rolny będzie przeniesiony do Torunia

Jak się dowiadujemy w tych dniach
zapadła ostateczna decyzja w sprawie
przeniesienia Państwowego Banku Rol-
nego z Grudziądza do Torunia. W zwią-
zku z tym pobudowany będzie w Toru-

niu własny gmach, który mieścić się bę-
dzie albo na placu rewii przy dyrekcji
kolejowej lub też w miejscu, gdzie o-
becninie znajduje się zakład higieny.

Bądźmy ofiarni

na cele obrony przeciwpożarowej!

Bolączki szoferów

Z zebrania Klubu Szoferów w Toruniu

Onegdaj odbyło się w Gospodzie Rze-
mieśniczej miesięczne zebranie miejscowej
filii klubu szoferów na Pomorzu. W zebra-
niu wzięli udział liczni członkowie organi-
zacji celem omówienia szeregu aktualnych
bolączek zawodowych.

Zebrani stwierdzili, że największą bolą-
czką szoferów jest stosunkowo małe uposa-
żenie mimo wielkich obowiązków, związa-
nych z przepisami ruchu kołowego. Dalej
poruszono obszernie sprawę bezrobocia
wśród szoferów. W toku obrak podkreślo-
no, że niektóre firmy posiadające samocho-
dy ciężarowe, przemęczają swych szoferów
zatrudniając ich 16 godzin dziennie, a czę-
sto nawet dłużej. Taki stan rzeczy bardzo
ujemnie wpływa na zdrowotność szoferów
oraz powoduje bezrobocie.

Zwrócono również uwagę na stan dróg i
ulic w mieście, podkreślając że zły stan wie-

prezesa i powitanie gości, odznaczenie za-
służonych członków gniazda, deklamacja,
przemówienia gości, występy pokazowe za-
wodników, i na zakończenie wieczorek to-
warzyski z tańcami.

— **Do wiadomości całego Społeczeństwa
miasta Podgórz.** Pułk Artylerji lekkiej z
Podgórza wróci z manewrów dnia 17 wrześ-
nia o godzinie 12-ej. Pośpieszmy więc wszy-
scy powitać naszych żołnierzy.

lu ulic które od szeregu lat nie są naprawia-
ne powoduje nie tylko niszczenie samocho-
dów, ale często jest przyczyną nieszczęśli-
wych wypadków.

Bardzo często wypadki samochodowe po-
wodowane są przez nieuwagę przy przechod-
niach, którzy nie przestrzegają obowiązują-
cych przepisów o ruchu ulicznym. Wypad-
ki te zdarzają się zwłaszcza na skrzyżowa-
niach ulic, gdzie publiczność przechodzi
jezdnię bez zachowania koniecznej ostro-
żności.

Szoferzy autodorożek skarżą się, że czę-
sto publiczność zdążająca na dworzec Przed-
mieście na ostatnią chwilę, każe szoferowi
jechać tak, by przez 3—4 minuty zdążyć na
dworzec. Oczywiście szofer jedzie i w czasie
jazdy zmuszony jest jechać niedozwolona
szybkością, co może być katastrofą dla
szofera i pasażera.

W wyniku obrad uchwalono szereg rezolu-
cyj, między innymi w sprawie zaliczania
zawodu szoferskiego do rzemiosła a nie słu-
żby domowej, jak to się często zdarza. Dalej
uchwalono zwrócić się do Zarządu Miej-
skiego z prośbą o naprawę zniszczonych ulic,
do władz szkolnych w celu zorganizowa-
nia dla dzieci szkolnych odpowiednich poga-
danek o zachowaniu się na ulicach, wresz-
cie do publiczności o ścisłe przestrzeganie
ruchu na ulicach.

Wielka pielgrzymka do Lourdes via Pa-
ryż, Nicea, Padwa, Wenecja, Wiedeń 29 b.
m. Zapisy do 18 bm.
Jesień w górach: Kossów, Beskid Ślą-
ski, Zakopane.

KALENDARZYK

Piątek 17. 9. — Stygm. św. Franciszka;
Sobota 18. 9. — Józefa z Kupert.
Niedziela 19. 9. — Jaunarego.

AS	KINA	SWIT
Znachor	Pieśniarz Wiednia	
MARS	Blond Carmen i Szarża lekkiej brygady	ARIA
Dwa urwisy		

DYŻUR APTEKI

W śródmieściu — „pod Orłem” — St. Ry-
nek; Na Bydgoskim — „św. Anny” — ulica
Mickiewicza. Na Mokrem — „pod Łabę-
dziem” — ul. Kościuszki. Na Jakubskim —
„Nadwiślańska” — ul. Lubicka.

REPERTUAR TEATRU
ZIEMI POMORSKIEJ.

Piątek 17. bm. — teatr w objęździe.
Sobota 18. 9. — teatr w objęździe.
Niedziela 19. 9. — „Głupi Jakub”, godz.
16-ta; „Car Paweł I”, godz. 20-ta.

„CAR PAWEŁ I”
z Kazimierzem Junoszą-Stępowskim
w Toruniu.

Najbliższe przedstawienie potężnego dra-
matu Mereżkowskiego p. t. „Car Paweł I”,
z gościnnym występem w roli tytułowej p.
Kazimierza Junoszy-Stępowskiego, odbędzie
się w niedzielę, dnia 19 bm. o godz. 20-ej.
Zaznaczamy, iż jest to ostatnie przedstawi-
enie tego wspaniałego widowiska, przed dwu-
tygodniowym objazdem większych miast
Pomorza aż po Gdynię i Gdańsk, w który
udaje się zespół Teatru Ziemi Pomorskiej z
mistrzem sceny polskiej p. Kazimierzem Ju-
noszą-Stępowskim.

Ceny miejsc od gr. 35 do 3 zł.

**NIEODWOLALNIE OSTATNIE PRZEDA-
WIENIE „GŁUPIEGO JAKUBA”.**
Niedziela popołudniówka z Kazimierzem
Junoszą-Stępowskim.

Na niedzielnej popołudniówce zostanie
wystawiona nieodwołalnie po raz ostatni
doskonała sztuka Rittnera p. t. „Głupi Ja-
kub”, w której to sztuce rolę szambelana
Karola kreuje mistrz maski p. Kazimierz
Junosza-Stępowski.

Ceny miejsc od gr. 25 do zł. 2,10.

Ze sportu

ZAWODY TENISOWE KPW.

W ramach sportowych „Dnia Kolejarka”
odbędą się w dniu 19 bm. na kortach WKS.
Gryf przy ul. Wola Zamkowa róg Warszaw-
skiej (Dom Żołnierza) rozgrywki tenisowe
między Pomorskim a Radomskim Okręgiem
KPW.

Początek rozgrywek o godz. 8 rano. Mi-
łośników białego sportu jak najuprzejmiej
zapraszamy

Informator dla przyjezdnych

w Toruniu

Najlepsza okazja Kupna

Obiady. — Chcesz dobrze i tanio zjeść i wy-
pić, idź do „Ula” — Szproka 25. Zimne i
gorące zakąski. Piwa, wina, wódki i li-
kiery „U” — to miejsce spotkań wszyst-
kich przyjezdnych. Tel. 13-60.

Najstarsza i pierwsza Polska Centrala Op-
tyczna Franciszek Seidler, Rynek Staro-
miejski 16 (obok poczty) tel. 15-74. Do-
stawa dla kas chorych, klinik ocznych i
dla wojska.

Pierwszorządny Zakład Krawiecki Franci-
szek Seidler Toruń, Strumykowa 19
parter — wykonuje garderobę męską —
damską podług najnowszycy żurnali.
Krój solidny. Firma Chrześcijańska.

A czy wiesz Ty panie młody
Gdzie krawatów nowe mody?
Zachycające desenie
Nabyć możesz w każdej cenie!
Wszak o tem wie każdy
W naszym mieście
Tylko w Fabryce Krawatów
Przy Paulińskim Mście 1.

KRAWATY **KRAWATY**
KRAWATY

Przedwczesne wiadomości o udzieleniu Stoczni Gdańskiej zamówienia na nowe polskie transatlantyki

Pertraktacje są jeszcze w toku — Zawarcie umowy musi pociągnąć za sobą realizację
szeregu postulatów strony polskiej

Część prasy polskiej doniosła o za-
warcie umowy pomiędzy Linją Gdynia
— Ameryka i Stocznią Gdańską na bu-
dowę dwóch nowych motorowców trans-
atlantycznych przeznaczonych dla t. zw.
linji bawelnianej. Jak się dowiadujemy,
wiadomość ta jest przedwczesna i doty-
czyć może jedynie finalizacji rozmów na
temat technicznego wykonania dwóch
statków; co jednak w żadnym wypadku
nie oznacza jeszcze definitywnego u-
dzielenia zamówienia.

Należy pamiętać, że budując statki
w stocznjach zagranicznych, uzyskuje-
my w zamian za to szereg korzyści na-
tury ekonomicznej, które rekompensują
nam poczynione wydatki. W konkret-
nym wypadku budowy „Pilsudskiego” i
„Batorego” w stoczni włoskiej, nie tylko
że przeprowadziliśmy ją na zasadzie kom-

pensacji za polski węgiel, ale nadto dla
węgla tego zdobyliśmy i na przyszłość
pewne trwałe możliwości zbytu. Jest rze-
czą zrozumiałą, że udzielając zamówie-
nia na tak poważny obiekt Stoczni Gdań-
skiej, wysunęliśmy również szereg postu-
latów, od których zrealizowania zależne
będzie zawarcie transakcji. W szczegól-
ności chodzić musi o to, aby statki bu-
dowane były z materiału krajowego i a-
by zatrudniono przy nich polskich robot-
ników, przynajmniej w takiej propor-
cji, która odpowiadała by rozmiarom u-
dzielonego zamówienia.

Rzeczy te wykraczają oczywiście po-
za kompetencje samej tylko linii, wzgl.
stoczni i muszą być przedmiotem poro-
zumienia pomiędzy polskimi i gdański-
mi czynnikami oficjalnymi.

Na razie o porozumieniu takim nie

jeszcze nie słyszeliśmy, co potwierdza
przedwczesność, albo raczej mylne in-
terpretowanie wiadomości, dotyczących
budowy transatlantyków.

Dobry „omen” Liczba upadłości zmniejsza się!

Wyrazem stałej poprawy koniunktury
jest ogłoszona ostatnio statystyka upadło-
ści w Polsce za okres pierwszych 7 miesię-
cy. W okresie tym ogłoszono upadłość o-
gółem 62 przedsiębiorstw a więc o 27
mniej niż w tym samym okresie r. ub.
Przeważnie też upadłości te dotyczyły przed-
siębiorstw mniejszych, jednoosobowych
(26 upadłości), a dalej spółek z ogr. odp.,
spółek firmowych i komandytowych, spół-
dzielni, a w najmniejszej mierze — spółek
akcyjnych.

KINO „ARIA”

Tel. 21-63.
Ceny: Balkon 1,00 zł, Parter 0,50 zł.
Początek w dni powszednie 5,50, 8,50,
w niedzielę i święta 2,40, 5,50 i 8,50.

Od piątku

Wielki
podwójny
program

Blond Carmen

Piękna wiedeńska komedia muzyczna.
W roli gł. Marta Eggerth, Wolfgang
Liebeneier, Leo Slezak, Ida Wüst.

SZARZA LEKKIEJ BRYGADY

Gigantyczna epopeja z życia Legii Cudziemińskiej na
Krymie, w czasie wojny krymsko-tureckiej. W roli gł.
ERROL FLYNN.

TABELA LOTERII

Z dnia 15 września

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 na nr. 1

Zi 30.000 na nr. 20845
Zi 15.000 na nr. 73250
Zi 10.000 na nr. 77870 119832 125961

57949
Zi 5.000 na nr. 722 138708
Zi 2.000 na nr. 7843 25169 56931 66158
83520 89962 94521 103766 106430 119900 148068

180272
Zi 1.000 na nr. 1241 1252 2568 2602 5430
7612 14669 16889 26992 30571 47855 58814 73318
757 847 930 34 85125 341 535 683 808 27
88004 106 35 50 201 55 404 8 72 14 507 651
815 919 31 41 87028 94 289 450 79 502 31

22 878 952 73 88050 83 148 352 412 67 531
829 93 939 89076 194 285 333 76 483 545 640
713 17 886 916 27 43
90011 331 463 535 858 88 91095 445 664 753
948 70 92117 566 93155 437 579 686 94032
175 335 845 78 812 95158 69 312 24 738 870
98028 265 396 461 513 762 87 983 94 97032
88 90 238 336 444 87 590 694 751 840 98047
333 38 418 30 71 550 430 490 840 51 99093
149 52 72 206 11 312 55 94 492 502 625 993

100165 218 76 392 440 754 71 966 101083
276 343 510 25 798 927 102010 252 74 318
541 44 622 904 50 103059 260 330 490 513 50
801 891 945 75 104024 111 60 87 92 529 709
83 866 76 105034 47 488 723 815 964 106237
458 873 98 773 75 850 107047 174 87 91 291
430 553 888 936 93 108057 194 392 98 422
594 628 69 702 109148 55 234 401 744 865

87 114 62 569 636 97 923 1015 201
14 89 338 51 667 761 72 886 949 205 20
375 666 764 836 83 97 3105 402 10 597
603 813 39 57 916 91 4012 233 354 539
806 965 74 5007 155 221 433 56 610 86 715
811 37 961 6053 67 572 664 703 915 7047
69 425 649 705 806 63 8033 120 25 218
71 592 486 694 9022 32 229 378 434 66
630 54 77 88 771 846 910
10054 199 280 448 515 49 670 75 94 711
35 60 807 906 11192 213 64 448 62 512
53 628 63 944 12016 80 106 28 53 61 77
84 203 8 319 401 27 99 514 42 629 48
970 71 13013 143 99 305 49 492 517 53 613
773 913 86 14057 70 98 121 289 385 620
44 723 63 852 63 15144 67 353 475 16099
78 120 210 21 86 313 95 633 784 17050
142 266 70 730 49 18150 602 95 829 920
53 19280 383 648 90 989

20028 143 86 234 375 405 27 557 605
21146 269 338 48 660 731 36 78 935 55
49 22202 25 314 414 72 658 729 30 23214
319 79 96 537 88 678 863 24273 436 518
687 736 875 25053 86 119 243 47 76 399
464 659 709 900 26125 408 97 500 46 641
49 924 27007 29 97 195 99 296 514 79
732 801 58 67 918 34 99 28015 301 43
55 732 935 29242 89 385 86 405 68 629
796 916 99

30032 274 428 758 844 71 31182 361 71
897 935 32027 117 484 593 655 761 803
35 98 33162 266 544 95 805 34049 207 380
841 92 93 606 10 62 84 824 39007 271
307 457 541 609 715 62 36136 464 760 83
37017 121 350 51 61 62 646 96 742 95
858 932
38126 259 368 401 542 81 373 39069 81 391
198 941

40138 63 73 201 383 497 551 713 945
41115 252 345 60 79 454 661 829 77 42076
143 253 383 543 68 628 43084 98 252 313
520 33 690 44038 352 439 519 45303 522
709 46028 164 345 46 403 18 741 4261 432
55 90 569 606 729 863 910 48039 110 66
412 666 925 49084 111 77 275 89 587 644
744 805 38 999

50026 54 112 13 18 291 301 38 501 630
722 51000 602 914 52030 86 172 204 354
413 22 658 750 64 816 53117 46 9 56 97
242 72 84 315 86 89 763 94 978 54011 109
51 211 82 584 690 765 77 847 904 84 55043
107 65 242 416 682 776 56180 876 83 57048
96 345 70 574 600 28 704 9 75 812 914
38 58157 328 540 708 843 920 99052 63
372 81 93 96 465 544 822

60214 36 339 88 437 57 517 55 780 800
14 38 60 960 61008 67 106 372 631 822 48
95 62181 256 339 58 412 16 52 370 838 70
929 47 63131 428 43 504 11 89 775 823 995
64078 156 251 89 368 73 630 754 65130 48
95 276 89 370 95 586 688 773 87 891 66214
25 495 709 823 67015 388 460 68 79 643
736 85 816 53 68116 19 22 230 78 647 76
69105 203 24 392 649 75 787 948

70035 300 28 425 97 815 22 54 71840 977
72283 439 976 73014 131 36 42 332 66 472
6447 786 807 70 74075 152 232 47 306 729
890 75035 73 76 104 506 25 673 96 795 881
907 27 70 95
78052 60 116 26 67 390 401 575 862 927 77128
92 307 23 28 189 88 603 18 355 78093 231 56
73 383 413 69 759 812 79242 70 361 561
874 917 35
80039 68 278 80 359 93 470 793 81015 93

160142 76 93 330 614 75 742 92 161226
545 671 858 914 162045 183 257 83 407 10
581 662 38 851 16308 29 79 399 436 552
84 792 32 43 74 963 164024 336 781 800
23 75 165155 260 301 418 602 47 999 166118
280 328 44 417 75 836 76 93 98 167058
101 56 77 81 261 385 498 736 867 81 69
99 168069 73 257 312 918 169127 54 349
524 95 610 756 913
170019 120 254 413 400 21 515 634 828
171054 55 278 352 721 730 838 928 172013
33 112 268 678 521 60 868 997 173008 74
166 81 210 95 324 480 592 745 174155
469 812 911 23 51 66 175042 147 73 315
449 677 784 818 928 38 176092 425 33 55
757 177009 73 96 397 471 510 647 55 753
871 967 69 178001 90 150 376 607 30 83
759 994 179087 363 77 41 70 511 79 675
775 877

180108 267 328 500 10 14 84 691 899 966
92 181013 187 316 27 638 710 64 182070
265 460 437 721 917 183057 113 269 342
34 705 80 801 12 977 93 184142 237 306
904 185010 131 64 258 316 689 831 76 71
186318 96 717 35 69 811 187039 171 323
11 491 525 633 856 86 188115 40 87 464
73 805 945 189046 616 823 96
190372 455 994 191057 59 106 254 412 595
811 919 192175 411 549 728 41 75 193077 110
209 17 431 522 924 55 94 194028 245 875 958

80146 481 531 719 81909 14 82191 361
410 814 997 83001 224 652 776 810 908
84144 360 421 38 720 979 85106 17 208 610
994 86505 97 638 858 87407 60 762 848 941
88286 523 994 89384 702
90026 259 71 658 47 964 91051 410 530
63 631 739 92213 793 836 979 93051 151
826 94620 96 804 955 95401 52 617 830
96165 688 754 97118 97 510 835 98138 212
344 59 516 693 784 810 99142 469 533 691
702 990
100298 989 101142 86 966 102366 88 430
633 103438 66 683 813 984 104291 522 71
757 105059 503 916 106143 524 675 733 808
933 107067 742 901 28 108553 723 819 995
109192 216 307 41 801 928
110084 262 484 85 547 111228 463 512 600
78 723 881 112006 193 205 64 787 113115
414 779 803 970 114180 87 528 65 676 869
115036 157 352 78 116012 69 104256 380
83 573 752 801 66 978 117172 570 903
118029 68 111 39 243 409 21 89 685 119139
537 81 629 983
120040 824 951 121008 374 559 855
122111 222 564 123143 457 507 743 75 807
124331 578 821 125151 311 552 624 964
126176 98 288 323 489 762 970 127038 218
355 873 920 128032 250 893 129004 298
474 541 751
130286 343 966 131670 747 71 132040
120 332 466 928 133033 296 373 498 637
800 19 134944 98 135216 136610 137005
107 241 947 138026 128 40 279 428 750 907
2 1139155 65 225 360 83 491 848 975

140064 66 141222 854 142218 51 343 586
738 850 64 942 143092 131 224 56 647 746
144041 711 902 145326 78 82 739 78 93
146294 406 22 519 919 147024 54 240 336
442 74 872 148244 380 455 86 868 149119
51 213 717 69
150085 206 803 94 98 151008 179 326
425 853 152183 529 982 153062 767
154146 361 455 875 82 969 155113 237 514
656 716 936 156010 568 93 157073 226 302
905 831 80 158495 550
160035 71 326 507 98 730 919 43 80
161378 764 162989 163240 369 165288 502
662 166673 81 724 47 824 167144 424 93
1678 838 954 168053 96 201 26 688 977
169548 822 936
170007 54 66 171133 99 555 852 172137
286 506 964 173026 138 319 515 608 174134
450 754 857 933 175025 90 563 966 176238
360 177056 461 754 838 99 933 178282
462 76 698 903 179185 687
180006 353 507 687 182319 859 990
183406 81 184238 340 742 940 65 185027
291 562 186023 681 187590 726 53 840
188162 63 354 548 782 189140 200 339 763
190311 465 664 713 918 191104 13 286
457 638 45 782 192234 35 58 86 401 36
837 922 193198 335 565 194013 30 817

200095 700 121099 165 224 357 420 821
122210 476 707 33 123146 328 486 570 796
124140 125101 258 313 935 126042 180 951
127628 128492 813 129311 678 89 836
130099 348 556 131056 521 703 84 132083
236 766 963 133176 452 66 872 98 134340
945 135028 203 315 776 136038 121 210
345 442 137006 257 729 847 944 68 138242
348 858 917 81 139122 310 26 89
140118 79 240 360 573 141141 469 95
671 990 142332 37 143283 382 709 144055
144 388 611 40 53 991 147000 52 490 596
663 703 148074 136 209 769 149064 77 173
236 593
150034 158 374 95 943 151122 83 462 622
739 61 152218 59 97 819 153011 110 224
67 708 826 960 154712 862 155234 483 525
86 722 873 156995 157081 224 676 800 86
158220 455 583 917 92 159511
160191 799 869 949 161154 162150 87
163091 222 355 692 164004 294 615 165041
79 514 758 166358 91 167624 168734 842
169303 766
170253 408 37 63 171246 56 370 404 557
172005 23 216 73 173410 7 524 917 174025
148 397 485 546 879 956 175049 266 321
442 867 176760 63 177448 514 638 85 987
178153 202 34 590 763 90 179041 1786 906 33
181015 61 118 29 32 973 182308 24 578
881 183026 179 377 409 912 37 184068 534
783 854 185275 186032 516 869 187346 407
751 802 188011 123 267 347 526 81
190026 255 860 190000 366 492 526
192131 925 193413 194048 96 625 877

40186 615 806 41032 214 48 934 42036 94
268 904 43282 532 36 695 914 44284 331
591 833 45003 66 258 404 49 694 46161
266 311 45 53 613 38 746 997 4760 934
48086 122 344 433 79 503 71 49123 984
642 53 742
50129 651 51134 578 887 989 52244 53414
602 42 54061 766 964 55498 504 47 655
942 56476 836 57053 526 672 80600 144
993 59386 412 854
60176 585 61097 225 529 654 765 859 81
62733 807 63098 187 380 406 968 64683
949 65114 363 693 995 66032 332 803 37
67067 143 44 283 305 427 598 865 68362
917 69212 346 620
70086 177 653 913 71207 944 600 711
946 72303 742 972 73414 557 926 62 71
74019 72 281 359 425 830 75023 287 41
675 849 76063 103 54 470 577 825 961
71713 246 462 80 549 773 999 78109 211
135 79439 686 752 813
80056 102 409 85 545 704 962 81107 54
830 82141 301 415 564 620 83113 213 61 64
736 84117 722 85456 86013 740 87112 301
636 789 88329 593 620 85 729 821 947 93
89025 434 533 73 747 95
90082 87 191 583 86 91124 92420 874 996
93397 824 94246 343 90 602 29 93 95476
96091 207 539 869 97137 98153 336 452
500 652 89 728 99091 125 243 356 490 836
946
100200 57 391 101066 78 406 707 45 102080
286 302 76 700 825 103026 38 585 104000
681 449 52 105549 747 583 106013 441 71
1007608 18 29 58 890 946 108068 153
230 58 900 491 501 673 109129 387 623

110109 241 82 685 889 111159 967 794
112608 301 484 674 113406 502 660 114063
115030 89 216 735 937 116008 360 65 880
117076 96 55 465 646 703 819 81 958
118045 159 401 119070 249 78 400 8

120095 700 121099 165 224 357 420 821
122210 476 707 33 123146 328 486 570 796
124140 125101 258 313 935 126042 180 951
127628 128492 813 129311 678 89 836
130099 348 556 131056 521 703 84 132083
236 766 963 133176 452 66 872 98 134340
945 135028 203 315 776 136038 121 210
345 442 137006 257 729 847 944 68 138242
348 858 917 81 139122 310 26 89
140118 79 240 360 573 141141 469 95
671 990 142332 37 143283 382 709 144055
144 388 611 40 53 991 147000 52 490 596
663 703 148074 136 209 769 149064 77 173
236 593
150034 158 374 95 943 151122 83 462 622
739 61 152218 59 97 819 153011 110 224
67 708 826 960 154712 862 155234 483 525
86 722 873 156995 157081 224 676 800 86
158220 455 583 917 92 159511
160191 799 869 949 161154 162150 87
163091 222 355 692 164004 294 615 165041
79 514 758 166358 91 167624 168734 842
169303 766
170253 408 37 63 171246 56 370 404 557
172005 23 216 73 173410 7 524 917 174025
148 397 485 546 879 956 175049 266 321
442 867 176760 63 177448 514 638 85 987
178153 202 34 590 763 90 179041 1786 906 33
181015 61 118 29 32 973 182308 24 578
881 183026 179 377 409 912 37 184068 534
783 854 185275 186032 516 869 187346 407
751 802 188011 123 267 347 526 81
190026 255 860 190000 366 492 526
192131 925 193413 194048 96 625 877

80146

Franka Złoty
jest naturalnym
plynem owocowym
smakuje dobrze
i jest zdrowym.
5771

TORUŃ
**Kawiarnia-
Restauracja**
Toruń, Mickiewicza 90
tel. 27-92
właśc. M. Tomaszewska
poleca: 6189C
**Śniadania
Obiady
Kolacje**
sposobem domowym
na czystym maśle
Napoje orzeźwiające
Wina - Piwa
Billard automatyczny
Ceny niskie.

**Bez
zobowiązania**
do kupna, zobaczyć można
tapety oraz artykuły po-
krewne w firmie
T. Rzymkowski - Toruń
Szeroka 43. 5187C

Zamiana mebli!
Nowości Nowych mebli, po-
kójów lub pojedynczych, do-
starczam a odbieram uży-
wane jako wpłatę.
Toruń - Prosta 5.
Spamiętaj! 4580C

Telegram!
2 zł
tylko kosztuje 1/4 litra wód-
ki oraz 6 zakąsek
**w Probierni
pod Łososiem**
Toruń, Chelmińska 9.
Zaprasza kierownik
6170 Grzankowski.

Place budowlane
w najlepszym położeniu
Mickiewicza 53 i Krasiń-
skiego 54 korzystnie na
sprzedaż. - Informacje:
Cron, Toruń, Mostowa 34
(6331)

**Łóżka
metalowe**
oraz leżanki, tapcz-
ny i materace poleca
**Władysław
Chrzastowski**
„Materac“
Rynek Nowom. 1.
Telef. 2586. 6111

Mieszkanie
6-pokojowe, wszelkie wy-
gody przy ul. Bydgoskiej 78,
I. p. od 1. X. 37 r. wydzier-
żawie. Oglądać od godz.
6-7. Wiadomość: Szeros-
ka 31. 6372Ck

SILNIKI elektr.
Pol. Zakł. SKODY S. A.
przedstawiciel
E. Siwiec
Toruń, Żeglarska
6349Ck

Sygnatura: Km. 1135/36. (6385)

**OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI**

Komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie Józef Mazuś, mający kancelarię w Koronowie ul. Wilsona Nr. 12, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. po-
daje do publicznej wiadomości, że dnia 23 paź-
dziernika 1937 r. o godz. 10.30 w sali posiedzeń Są-
du Grodzkiego w Koronowie pokój nr. 14, odbędzie
się sprzedaż w drodze II. publicznego przetargu na-
leżącej do dłużników Franciszka i Magdaleny z d.
Lorek, małż. Urbańców w Koronowie nieruchomości:
Koronowo tom X karta 493 i tom XXVI karta
1020 o powierzchni 36,50 a, składającej się z domu
czynszowo-handlowego, oficyny, budynków gospodar-
czych, parceli i ogrodu, położonych w Koronowie
pow. Bydgoszcz, ul. Wilsona nr. 12.

Nieruchomość ma założoną księgę hipoteczną,
która przechowuje się w Sądzie Grodzkim w Kor-
onowie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł.
53.200,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 35.466,66.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest zło-
żyć rękojmię w wysokości 5.320,— zł.

Rękojmię należy złożyć w gotówkę albo w
takich papierach wartościowych bądź książeczkach
wkładkowych instytucji, w których wolno umiesz-
czać fundusze małoletnich, Papiery wartościowe
przyjęte będą w wartości trzech czwartych części
ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe wa-
runki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym
obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości
warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do
licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabyw-
cy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczę-
ciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły po-
wództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części
od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwe-
go sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licy-
cją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie
od godziny 8-mej do 18-tej, akta zaś postępowania
egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodz-
kim w Koronowie, ul. Wilsona Nr. 35, sala Nr. 7.

Nabywca przed przystąpieniem do licytacji win-
ien przedłożyć zezwolenie władz administracyj-
nych na nabycie nieruchomości. Jednocześnie wy-
wa się organa władzy i instytucje publiczne, aby
najpóźniej w terminie licytacji zgłosiły zestawienie
podatków i innych danin publicznych, należnych
pod dzień licytacji pod rygorem utraty mogącego im
służyć z ustawy pierwszeństwa zaspokojenia.

Koronowo, dnia 10 września 1937 r.

(—) J. Mazuś,
Komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie.

**Tynk
szlachetny**

pierwszorzędnej jakości
w różnych kolorach
do nabycia w firmie
M. Czubek i Ska
Toruń, Piernikarska 3-7.
Telefon 1643 (6378)

Dom

piętrowy, oficyna piętrowa,
oficyna parterowa i duży
śpiżnicz piętrowy z zajaz-
dem do sprzedania w Piotrk-
owie Kuj. Wiadomość:

H. Płocka
Piotrków Kuj. Plac Pilsud-
skiego 2. 6346

Nowości

w wełnach
na płaszcze, komplety
sukienki 5945
oraz wszelkie białawy
i galanterie

**najtaniej
P. Składanowski**
Toruń, St. Rynek 24
Kredyt na asygnaty

Winogrona 90 gr.

1/2 kg **jugosłowiańskie**
soczyste, wyjątkowo taniol
Owocarnia Barcewicz
Toruń, Rynek Staromiejski 5
pod Nowaczykiem, obok
apteki. 6373Ck

Z okazji jubileuszu
25-lecia istnienia firmy, obniżyliśmy cenę 4 gatunków czekolad, cieszą-
cych się szczególnym powodzeniem i obchodzących także swój jubileusz

Odtąd:

Smietankowa z orzechami nr 65 zł 1,—
Mleczna z orzechami nr 68 zł 1,—
Smietankowa nr 104 zł 1,—
„Dandy“ (gorzka) nr 107 zł 1,—

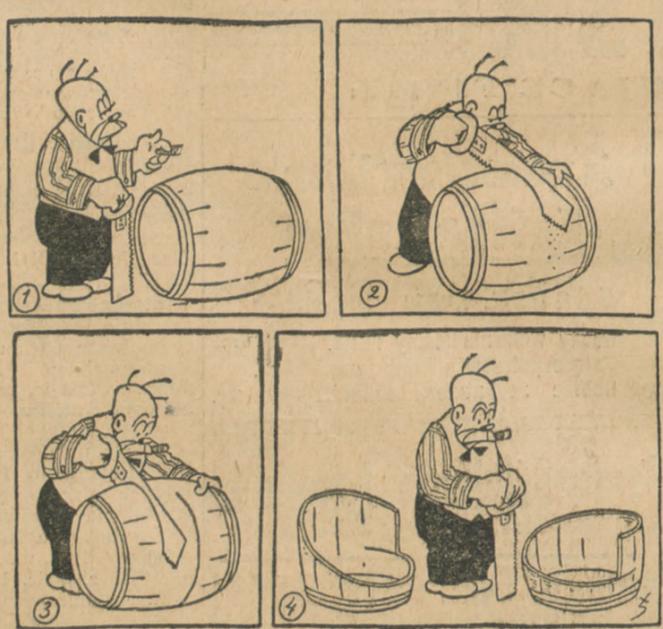
Ułatwiając nabywanie tych wysokogatunkowych czekolad, zyskamy nie-
wątpliwie nowe uznanie naszych Przyjaciół i jeszcze silniej utrwalimy
życzliwość Szanownej Publiczności dla wybornych słodczy „Goplany“.

Goplana
S. A.
POZNAŃ

**SALON FRYZJERSKO-DAMSKI
LEON CHOJNICKI**
TORUŃ, SZEROKA 46 I. p.
poleca 5830
farbowanie włosów nowoczesną i wypróbowaną
farbą o 25 naturalnych odcieniach marki
SWIFT-REFECT.
Doskonałe wyniki przy trwałej ondulacji

Km. 397/37. (6364)
OBWIESZCZENIE
Dnia 20 października 1937 r. o godz. 13 sprzeda-
wać będę w Unisławiu powiat Chelmski, w drodze
licytacji przymusowej za gotówkę: 1 majsza żela-
zna oraz urządzenie do suszenia wyłoków ziem-
niaczanych, oszacowane na 3000,— zł.
Zbiórka reflektantów w oberży Krużyckiej.
(—) Bartosiński,
Komornik rew. II w Chelmie.

**TOWARZYSTWO SAMOCHODOWE
MAKS FÜRSTER**
GDYNIA, ŚWIĘTOJANSKA 9. TEL. 30-16
poleca z natychmiastową dostawą:
PODWOZIA CIĘŻAROWE MARKI „D O D G E“
o sile nośnej 3/4, 1, 2, 2.1/2, 3 i 5 do 6 tonn
SAMOCOHODY OSOBOWE „WILLYS“ i „ADLER“
Najnowsze modele 1937 r. 6359

Najlepsze okulary
poleca
Oskar Meyer
właśc. Jasińska i Zeller.
Bydgoszcz, ul. Gdańska nr. 21.
Najstarszy zakład optyczny na miejscu

**OLEJARNIA I RAFINERIA
FRANCISZEK WOYTON**
Toruń, ul. Grudziądzka 15, tel. 2045 i 1227
Kupujemy:
rzepak, rzepik, lniane siemię, konopie, sło-
necznik, boby sojowe. 6340
Sprzedajemy:
śrutę jako najlepszą paszę, rzepakowy,
lniany, sojowy, konopny, słonecznikowy,
palmowy, kokosowy i mączkę mięsną.

**Szlifiernia
szkła, fabryka luster
szklarnia**
budowlana i artystyczna, oprawa obrazów,
artykuły piśmienne, papiery, zeszyty,
przybory szkolne i t. p.
poleca po cenach konkurencyjnych 5933
Firma **J. Felski, Toruń, Małe Garbary nr. 2.**

GDĄŃSK
Sopoty
blisko dworca, 4 pok. miesz-
kanie, łazienka, weranda
szklana, mały ogród, bardzo
tanio od 1. X. do wynają-
cia. Zgłoszenia: Gdańsk,
Rickerstrasse 10 I. 6381

Sopoty
zupełnie oddzielne umebł.
mieszkania, 2 i 3 pokoje,
kuchnia, łazienka za 60.—
65.— i 75.— G. natych-
miast lub później do wyn-
ajęcia. Zgłoszenia: Zur-
buchen, Marienstr. 7.
6382Gdk

Zgubione
dowód osobisty, książkę
wojskową i legitymację
Ubezpieczalni Społecznej
na nazwisko Antoniego
Weczórki z Gdyni unieważ-
nia się. 6379Gd

Zadać wszędzie.
MAG Nr. 2
MGR W. PAŁOZIEŃSKI

(NIE FARBA)
przyswaca **BIŁYM WŁOŚCI**
PIERWOTNY KOLOR

Siodło
dosłownie nowe, sportowe,
ze wszystkimi dodatkami
okazyjnie do sprzedania.
Toruń, tel. 29-02.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 1-lamowej 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach 0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym dru-
kiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc.
drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. niżsi.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i za zastrzeż. miejsca 20 procent
nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest iden-
tyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą
być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie nota-
wań Głedy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji 2.00 zł
Z odnośnikiem do domu 2.20 zł
Przez pocztę z odnośnikiem do domu 2.40 zł
Pod opaską 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost 1.75 gd
Zagranicą 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. prze-
szkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za
niedostarczenie pisma.
Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

U W A G I :
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Naj-
mniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia
drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy
według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsce dla ogłoszeń drobnych
nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie za-
strzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc.
Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu,
nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści
ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani
też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia
ogłoszenia. Usadnione reklamacje będą uwzględniane o ile
zostaną wniesione do dnia 8-miu od daty ukazania się ogłosze-
nia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściga-
niu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane
miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassabischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz, ul. Dworcowa
25 I. piętro, redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pagedu”. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Franciszek Myśliński Grudziądz
Plac 28 Stycznia 10. I. — Redaktor odpow. na Łowicz: Aljczy Kuzio Łowicz, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Zygmunt Bartelki — Rypin, Warszawska 13 tel. 97 — Lipno: „Austria”, Koś-
ciuszki 7 Franciszek Majewski — Brodnica: Zygmunt Bartelki, ul. Mazurska 27, m. 5. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf” z odpow. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja.